

ARADI KÖZLÖNY

52. évfolyam, 193. szám.
Péntek, 1937. augusztus 27.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897—1932.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Arad, Bulev. Regele Ferdinand 4.

A lengyel kérdés

Irtta: HEGEDUS NANDOR

Nagyon jól kell ismernie a lengyel politikát annak, aki el akar igazodni a mai izgalmak között, ami most parasztzendülésben tört ki. A lengyel belpolitika sokkal kuszább más kelet-európai ország pártharcánál, jóllehet a lengyel kormányzás ma pártok nélkül történik. De azért a pártok megvannak, csak éppen nem működnek, vagy ha működnek, akkor ennek a működésnek a politikára nincs sok hatása.

Azaz lehet, hogy eddig nem volt, de ezután lesz. Mert Lengyelországban nem sikerült a totális rendszert olyan keréken kiépíteni, mint Németországban és ennél jobban szeretnék ezt mégis megcsinálni, annál kevésbé megy a dolog. A lengyel politika irányító testülete lényegében mindig a lengyel légió volt, amely a mai Lengyelországot harcolta. De mióta Pilsudszky meghalt, azóta a légióban nagy egyenletlenség ütötte fel a fejét. A marsallból, valamint helytartójából: Koc ezredesből hiányzik az a szuggesztív erő, ami Pilsudszky egyéniségéből kiáradt és ami nélkül minden diktátor csak báb, akit egyszer az idő elseper, de vele együtt mossa el majd a rendszert is.

Koc ezredes, amikor pár hónappal ezelőtt meg akarta teremteni az u. n. nemzeti egységet, elsősorban a jobboldalra akart támaszkodni és a jobboldal kedvéért még szorított egyet a néptömegek egyéni és gazdasági szabad mozgásán. Csakhogy a jobboldal nem sietett Koc segítségére és így ügyes taktika lett volna, ha a baloldal felé is barátságos gesztust mutat és legalább is megszarolja ezzel a jobboldalt. Hiszen igaz, hogy a lengyel kormányzás minden mozzanatát politikai érdekek diktálják, de ezek mögött mégis csak ott lüktetnek a gazdasági érdekek is, főleg a nagybirtoké, amelyek rendkívüli makacssággal ragaszkodnak földjéhez és a jobboldali diktatúrát az irányítja, miként lehetne a józan földreformot a végtelenségig meggátolni. Viszont a lengyel parasztság hihetetlen szegénységben és nyomorban él és ama szerencséseken kívül, akiket az ukrán és német vidékekre telepítettek, hogy az ukrán és német földesurak kisajátított földjeit elfoglalják, más lengyel parasztnak felkopik a földhétségtől az álla. A lengyel kormány újabb orientációja a szélső jobboldal felé, Vitos további internálása, újabb demokrata-ellenes intézkedések: felfokozták a lengyel baloldali és középpártok elkeseredését és így jutott a parasztpárt arra az elhatározásra, hogy augusztus 15-től 23-ig tiznapos agrársztrájkot rendez. Az a kiáltvány, amiben ezt a lengyel közvélemény tudomására hozzák, többek között ezeket mondja: Végrehajtjuk a parasztpárt kongresszusának határozatát: megkezdjük a tiznapos tüntető sztrájkot. Ez alatt az idő alatt a parasztok nem vásárolnak és nem adnak el semmit. Falvaikban maradnak és végzik hékésen munkájukat. Apellálnak a többi osztályokhoz és főleg a munkássághoz, hogy legyenek velük szolidárisak. A sztájk nem irányul egyetlen osztály ellen sem, célja nem az, hogy a városokat kiéheztesse, hanem hogy rámutasson arra, hogy a mostani uralmat ennél gyorsabban likvidálni kell és vissza kell térni a polgári szabadságjogokhoz. A nyomor és szegénység a lengyel paraszt két társa. Felelősségünk tu-

Japán pilóták merénylete a sanghai-i angol konzul gépkocsija ellen

Gépfegyverrel lőtték az angol zászló védelme alatt robogó autót, majd bombát dobiak reá — Su-yosan megsebesült az angol követ

Japán „a legmélyebb sajnálkozásának” adott kifejezést a véletlen vérengzés miatt

LONDONBÓL jelentik: A Reuter-ügynökség jelentése szerint FRASSER ezredes és Sir Hughes KNATTCHBALL-nak, Anglia sanghai-i követének autóját két japán repülőgép támadta meg. Az angol sajtó mély feiháborodással írja meg a történeteket. A hírek szerint az angol kormány a legerélyesebb lépésekre határozta el magát. A legújabb hírek szerint a gépkocsiban csak az angol követ sebesült meg. Állapota súlyos, de nem válságos.

Sanghai-i jelentés szerint a japánok tragikus véletlennek minősítik az angol követ gépkocsijának megtámadását. Mentsésképpen hozzák fel, hogy a japán hatóságokat nem értesítették az angol követ utazásáról, így nem is sejtették, hogy ki ül a Sanghai felé száguldó gépkocsiban.

Hogyan folyt le a merénylet?

Frasser ezredes, Anglia sanghai-i attaséja részletesen jelentést tett az angol kormánynál a két japán repülőgép támadásáról.

— A gépkocsiban, amellyel Sanghai felé robogtunk, négyen tartózkodtunk. Kínai sofőr vezette a gépkocsit. Sanghaitól néhány kilométernyire 14 óra 30 perckor két japán nemzetiségű repülőgép tűnt fel, amelyek azonnal üldözőbe vettek. Amidőn felettünk elsuhantak, gépfegyverrel tüzeltek ránk, azonban a golyók célt tévesztettek, így maradtunk életben. Sir Hughes KNATTCHBALL azonban megsebesült, — amikor észrevettem, hogy eszméletét veszítve hanyatlik hátra a kocsiban, azonnal megállást parancsoltam. Kiemeltük a sebesültet a gépkocsiból, de ebben a pillanatban tértek vissza a japán repülőgépek. Bombát dobtak le, amely a kocsit közelében robbant fel, de nem okozott súlyosabb kárt. A gépkocsi épségben maradt és senki sem sebesült meg. A robbanás okozta légnomás a földre csapott, néhány pillanatig kábultan feküdtem a gép mellett. Ezután gépkocsiba ültünk és azonnal Sanghaiba mentünk. A kora délutáni órákban már orvosi segélyben részesülhetünk. Elutazásunk előtt értesítettük a kínai hatóságokat, hogy elhagyjuk Nankingot. A japánok, — úgy

látszik — nem akarták tudomásul venni távozásunkat.

— A támadás kétségtelenül az angol gépkocsinak szólt — fejezi be jelentését Frasser ezredes — mert a gépkocsin angol lobogó lenggett. Ezenkívül az utvonalon, ahol a gépkocsink haladt, egyetlen kínai katonát sem láttunk, így nem tételezhető fel, hogy a felderítő szolgálatot végző japán gépek kínai vezérkari autónak minősítették volna a gépjüket.

A hadszíntér új eseményei

A japán csapatok egyébként még nem foglalták el a Nankauhoz vezető átjárókat, de a kínai csapatok már visszavonulóban vannak nyugat felé. Japán repülőgépek üldözőbe vették a visszavonuló kínaiakat, akik Liang-Kiang irányában a dombokon helyezkedtek el. Itt újabb harc fejlődött ki, amelynek során a kínaiak visszaverték a japánok támadását. Peking és Tiencsin között a japán csapatok menekülésre kényszerítették az irreguláris kínai csapatokat.

Pekingben állandóan hallatszik a japán és kínai ágyuk dőreje,

valamint a gépfegyverek kattogása.

Kínai forrásból azt jelentik, hogy az elmúlt

datában nyultunk ehhez a fegyverhez, amely javítani fog a sorsunkon. Vissza kell nyerni politikai jogainkat és ezen keresztül a rend és nyugalom megteremtését.

Világos, hogy itt a politikai és gazdasági érdekek összefolynak és az egész akció abból indul ki, hogy politikai rabságban a széles szociális rétegek a maguk helyzetén nem lendíthetnek semmit. Nem gondoljuk, hogy a sztrájk annak dacára, hogy véres összeütközésekhez vezetett, parasztzendüléssé fajul, de azt véljük, hogy a mozgalom aligha fog nyomtalanul elmúlni és megállást fog diktálni annak a törekvésnek, amely a mai féldiktatúra lengyel rezsimet teljesen totális rendszerré szeretné átformálni. A lengyel kormány már hónapok óta érzi, hogy vihar készül és igyekezett ezt ellensúlyozni. Mivel? Azzal, hogy a közhangulatot a kisebbségek ellen terelte. Új földkisajátítást ígért a sziléziai területen a német birto-

kosok rovására. Parasztlepitést vett ismét programjába, csak azt nem mondta meg, hogy hova teszi őket, ha már a kisebbségi földdek elfogynak. Ismét megpendítette a galíciai ukrán „pacificálás” gondolatát, amely 1931-ben oly sok ártatlan ukrán halottat és sebesültet szedett áldozatul. Több ízben célzott reá, hogy fajvédő politikát vezet be. Ugylátszik azonban, hogy ez sem hatott annyira, hogy a parasztpártot a sztrájk gondolatának elejtésére bírja.

Valami történni fog Lengyelországban. Egyes lapok már azt írják, hogy Koc tárgyalni akar a baloldallal. Lehet, hogy Vitos is kibocsájtják az internálásból. Más demokratikus politikusok is kikerülnek a börtönből. De ez még nem jelent reális eredményt. Addig is a kisebbségeknek Lengyelországban sanyarunapokra kell elkészülniök, hogy a hangulatot az ő rovásukra vezesse le a kormány.

éjszaka szüneteltek a harcok, de reggel Vu-sungnál, Linhonál és Lotiennél a kínai csapatok erőteljes támadást intéztek a japánok ellen. Linhonál az éjszaka folyamán japán csapatokat szállítottak partra.

A központi kínai kormány külügyminisztere ma bejelentette, hogy

elfogadja azt az angol javaslatot, amely a sanghaji zóna semlegesítésére vonatkozik.

Egy japán tengerészeti szakértő ama véleményének adott kifejezést, hogy az idegen lobogó alatt közlekedő hajókat sem megállásra, sem utirányuk megváltoztatására nem lehet kényszeríteni. Az egymással szembenálló felek mindössze annyit tehetnek, hogy „ellenőrzik az idegen hajók nemzetiségének valódiságát“.

Japán zárolja a tengeren a kínai partokat

A japán tengerészeti miniszterium egyik képviselője Párisban feltűnést keltő nyilatkozatot tett. Eszerint a japán hajóhad meg fog akadályozni a távolkeleti tengeren minden idegen nemzetiségű hajót abban, hogy hadianyagok szállításával befolyásolja a japán-kínai háborúskodások sorsát. Az ellenőrzést állítólag a legrövidebb időn belül megkezdik.

A feltűnést keltő nyilatkozat után a francia diplomáciai körökben az a vélemény alakult ki, hogy e kijelentés komolytalan. Eppen ezért nem vehető figyelembe. A japán és kínai kormányok közt nem történt meg a hadüzenet, így a nagyhatalmak — a jelenlegi helyzet ellenére is — kénytelenek a békeidőben érvényes nemzetközi egyezményeket betartani.

A japán kormány részvétnyilatkozata

A későjeleli órákban jelentik, hogy Honda japán tengernagy és Sugiyama japán tengerészeti megbízott felkereste Davidson angol főkonzult, hogy legmélyebb sajnálkozásukat fejezzék ki az angol követ gépkocsijának megtámadása miatt. Melegen érdeklődtek a súlyos sebesült állapota iránt. A támadást azzal igyekeztek megmagyarázni, hogy az angol követ gépkocsija hadászati szempontból fontos utvonalon robotott, így könnyen összetéveszthették egy kínai vezérkari gépkocsival.

HIROTA

Hirota japán külügyminiszter Kavagoe sanghaji japán nagykövetet táviratilag megbizta, hogy az angol nagykövet előtt juttassa kifejezésre legmélyebb részvétét. Az angol nagykövet balesetéről valamennyi japán lap mély részvétellel emlékezik meg.

A sanghaji angol körök szerint a kínai angol követ sérülései sokkal súlyosabbak, mint először gondolták. A japán gépfegyvergyőők ugyanis a követet gerincén is megsebesítették. Eddig ugyan nem állott be bémulás, de ennek lehetősége 24 órán belül jelentkezhetik. A követ pillanatnyilag tulgyenge ahhoz, hogy a golyókat eltávolítsák testéből. Hir szerint Kaségava japán altengernagy elrendelte az ügy megvizsgálását és felkérte Little angol tengernagyot, hogy tájékoztassa őt az intézkedésekről. Japán tengerészeti körök kijelentették, hogy a követ autóján az ismertető jelként kitűzött angol zászló nem volt látható.

Későbbi angol hivatalos jelentés szerint az angol követ autóját egy japán repülőgép minden előzetes figyelmeztetés nélkül lőni kezdte. A kocsi ekkor megállott, mire egy másik gép kezdte bombázni a már álló autót. A kocsiban ülők, amilyen gyorsan csak lehetett, a kocsin kívül kerestek fedezéket. Ebben a percben azonban az egyik repülőgép lejjebb ereszkedett és a kocsikat gépfegyvertűzzel árasztotta el. Az angol követ nem volt olyan gyors, mint a többiek és ezért érték őt a golyók. Lovat Fraser ezredes, angol katonai attasé a követ segítségére sietett. Az egyik japán repülőgép ekkor újabb bombát dobott, amely a rizsföldeken robbant fel. A robbanás azonban Lovat Fraser ezredest a földhöz vágta, úgy hogy rövid időre elvesztette az eszméletét.

Washingtonból jelentik: A „Newyork Times” egyik lezutoóbbi cikkében azt fejtegeti, hogy amennyiben a japánok feltartóztatnának egy muniószállító idegen hajót azt az amerikai kormány hadüzenetnek tekintené.

Amerikai módszer

Irta: HAROLD STRICKLAND

Gardiner Dávid Virginiában egy szénbányában mérnökösödött öt évig és most a társaság newyorki irodájába helyezték át. Amint a pályaudvarról kilépett a nagy térre, mingyárt régi, jó ismerősét pillantotta meg: a rágógumi automatát. Bedobott egy tíz centes pénzdarábot és meglepődten szedte ki az automata tálcáskájából a rágógumit. Bedugta fogai sövénye mögé és mingyárt otthonosabbnak érezte magát.

Alig tett pár lépést, másik automatát pillantott meg. Körülötte sok ember állt és jókat nevettek, amint az automatából egyesek a pénzükért valami levélformájú tárgyat halásztak ki. Odaállt a kíváncsiak közé és megtudta, hogy az újszerű automata „házasságkövetítő gép“.

A gépet kizárólag férfiak állták körül és nagy röhgések között bámultak a gép homlokfalára, ahol kis négyszögletű nyílás előtt lassan sorra, női arcok vonultak el. Közlebb jutva, megállapította, hogy a gép a benne elhelyezett női arcképeket sorban végigvonultatja a nézők szeme előtt. Ha valakinek az egyik kép megtetszett, a készüléken látható gombot megnyomta és ezzel megállíthatta a gépet. Aki azután harminc centet bedobott az automata torkába, megkapta az automata nyílásán át a fényképet, a gép pedig tovább folytatja a nők seregszemléjét.

Közben a gépben elhelyezett gramofon állandóan beszélt. Orrhangon a következő bölcsességeket mondotta:

- Nem jó az embernek egyedül lenni!
- Válasszon itt Newyork legszebb hölgyei közül
- Agglegények, jöjjen meg az eszük!
- Harminc centért megszerezheti a boldogságot!

A gép körül állók beszédéből azt is megtudta Dávid, hogy a „házasságkövetítő gép“ komoly házassági ajánlatokkal foglalkozik. Ha egy nő a fényképet öt dollár lefizetése ellenében beadja az irodába, azt beállítják a gépbe és addig forgatják, amíg akad vállalkozó szellemű férfi, aki harminc cent bedobása ellenében a képet megszerzi magának. A több példányban átadott fényképet az öt dollárért még négy ízben beállítják a sorozatba,

hacsak „közbejött házasság“ miatt a rendelést az illető nő közben vissza nem vonja.

Dávid egy ideig nézte a mulatságos képkiállítás, azután így szólt magában:

— Végre is, miért ne nősüljek meg? Ha olyan arcot látok a masinában, amelyik tetszik nekem, megpróbálkozom!

A véletlen játéka volt, hogy már a következő kép szép, szőke leányfej volt, amelyik úgy megtetszett Dávidnak, hogy kiváltotta a képet. A fénykép hátán jelzett lakás előtt, Becsengtet. Kedves arcú, fiatal, szőke leány nyitott ajtót. Nagyon hasonlított a fényképen látható archoz, de mosolygós, vidám képe volt, míg a képről ítélve Marjorie arca erélyes és komoly.

— Tracey Marjorie, 22 éves, irodában heti 30 dollárt keres, lakik 32. ucca, 1817. szám, V. 3”

Dávid a földalatti hosszú utazással közeli-tette meg a 32-ik uccát és csakhamar ott állt a fénykép hátán jelzett lakás előtt. Becsengtet. Kedves arcú, fiatal, szőke leány nyitott ajtót. Nagyon hasonlított a fényképen látható archoz, de mosolygós, vidám képe volt, míg a képről ítélve Marjorie arca erélyes és komoly.

— Tracey Marjorie kisasszonyt keresem — mondotta Dávid.

A fiatal leány betessékeltte a lakásba és barátságosan mosolyogva kérdezte:

— A házasságkövetítő gép?...

— Ugy van... Marjorie kisasszonyhoz van szerencsém?

Gunyos mosoly villant végig a leány arcán s így felelt:

— Marjorie az irodában van. A huga, Nancy vagyok. De Marjorie tíz percen belül itthon lesz. Tessék megvárni.

A leány jókedvű, kedves teremts volt. Az idő gyorsan telt el.

— Miért nem kíséreltezik maga is a házasságkövetítő géppel? — kérdezte Dávid. — Hiszen az ilyen szép leány bizonyára kap férjet.

A leány arca elkomorlyodott.

— Vidéki leány vagyok — felelte —, nagyanyám házában, pusztán nőttem fel, csak néhány hónapja jöttem Newyorkba, hogy Marjorie ne legyen egyedül. Nem tudok a világárosban élő leányok gondolkodásába beleilleszkedni. Csak olyan férfi felesége tudnék lenni, akit hosszabb időn át alkalmam volt megismerni. Nem vagyok olyan modern, mint Marjorie.

Dávid gyönyörűséggel nézte a kedves arcot és nagyon tetszett neki a leány felfogása. De csak bő-

lintott és elgondolkodva hallgatott.

— Marjorie csak jómódu, vagy megfelelő jövőre biztosító állásban levő férjet választana — szólalt meg újra a leány —, vajon ön eleget tud-e tenni ezeknek a követelményeknek?

— Azt hiszem, ez nem volna akadály.

— Kár, hogy maga nem barna — folytatta a leány kedvesen nevetve —, mert Marjorie szőke és így jobban illenének össze.

— Gondolja, hogy az akadály lesz?

— Nem hinném, mert maga nagyon rokonszenves ember. De különben már itt is van a nővérem,

A fényképről ismert szép leány lépett be a szobába. A képen is komoly volt az arca, de így, természetben, még komolyabb. Hidegen számított nő benyomását tette.

A bemutatkozás után tréfásan beszélgettek az igazán amerikaias izű ismerkedési viszonyról. De valamiképp nem alakult ki melegebb hangja Dávidnak. Nancy, régi divatu, idealista gondolkodásával és vidám gyermekarcával, jobban tetszett. Marjorie valóban ritka szépségű leány volt, de Dávid maga is azt kívánta, hogy valamiképp ne legyen kénytelen magát lekötöni.

Nancy most kénytelenesen megszólalt:

— Mikorra gondolják az esküvőt?... Már tudniillik, ha megtetszenek egymásnak.

Marjorie idegesen nézett a hugára s így szólt:

— Nem értelek, Nancy, hiszen tudod, hogy két kérővel még „szóban állok”. Az egyik előkelő ügyvéd, a másik háztulajdonos és jómegjelenésű mind a kettő. Amig az egyik, vagy másik nem döntött, nem köthetem le magam.

— Annál kevésbé kérném erre — mondta Dávid megkönnyebbülten —, mert ez a két ur, a halálidők szerint, sokkal kedvezőbb anyagi helyzetben van, mint én, aki fiatal mérnök vagyok.

— Ó... azért ne mondjunk még nem-et — felelte Marjorie mosolyogva —, jöjjen el holnap is hozzánk... majd meglátjuk.

Mivel pedig Marjorie másnap is még az irodában volt, amikor Dávid hozzájuk beállított, barátunk meggyőzte a kis Nancyt, hogy ráérnek akkor a „hosszabb ismeretségre” amire a kislány olyan nagy súlyt helyez, mikor már férj és feleség lesznek. A hazaérkező Marjoriét azzal lepték meg, hogy két hét múlva megtartják az esküvőjüket.

CORSO
MOZI
teljesen átjavítva

új
vezetés alatt

SZEPTEMBER
1-ÉN
SZERDAN

megnyitja
a
moziszezónt

egy
szenzációs
filmmel

Összesen tizenhatezeröttszáz külföldi dolgozik a hazai gazdasági vállalatoknál

Az 1930-as népszámlálás érdekes fotografiája a kereskedelmi és ipari vállalatok megoszlásáról

București-ből jelentik: A bucurești-i konjunktúra-intézet nívós folyóirata az 1930-as népszámlálás eredménye alapján beható tanulmányt eszközöl a kereskedelmi és iparvállalatok helyzetéről, számáról, jogi formájáról és a vállalatok személyzetének különböző szempontok szerint való megoszlásáról.

Az 1930-as népszámlálás adatai szerint a népszámlálás óta az idegenek száma a különböző kitasítások és a tartózkodási engedély megvonása folytán lényegesen csökkent.

Az ország gazdasági vállalatainak száma a népszámlálás esztendejében 273 ezer 227 volt, amelyek jogi formájuk szerint a következőképpen oszlottak meg:

Egyéni cég	255.118
Közkereseti társaság	5.993
Részvénytársaság	4.733
Szövetkezet	2.231
Állami, megyei, községi vállalat	841
Egyéb	4.435

Ebből az iparra 140.948, a kereskedelemre 70.848, a hitelre 4.860 vállalat esik. Egyéb, nem a gazdasági életbe vágó vállalatok száma 7.971 volt.

Érdekes képet nyerünk a hazai vállalatokról az alapítási év vizsgálatán keresztül. 273.227 vállalatból csak 71.673 származik a háboru előtti évekből. A háboru alatt 14.644 vállalatot alapítottak, míg a nagy gazdasági fellendülés a háboru befejeztével vette kezdetét. 1919—1930-ig 168.512 vállalatot alapítottak az ország területén.

A 273.227 vállalat viszonylag csekély számú személyzetet foglalkoztat. Az alkalmazottak száma összesen 947.739-re rug, amiből 616.743 az iparban, 268.570 a kereskedelemben és 31.578 a hitelintézeteknél helyezkedett el. 121.767 olyan vállalat volt, amely egyetlen alkalmazottat mutat ki, ezzel szemben 117.416 olyan vállalkozás van, amelynek személyzete az ötszázat is meghaladja.

Már most az állampolgárság szerint való megoszlás szempontjából a népszámlálás adatai alapján a következő képet nyerjük: A vállalatok tulajdonosai és vezető-személyzete között 279.336 román állampolgárságú férfi és 71.664 román állampolgárnő szerepel, míg az idegenek listája ebben a kategóriában 5.022 férfit és 584 nőt mutat ki. A hivatalnoki kar és a kereskedelmi alkalmazottak között 75.593 román állampolgár, 2.647 az idegen. A képesített román munkások száma 134 ezer 072, a munkásnők 12.889, ugyanakkor 4.379 külföldi munkás és 305 munkásnő szerepel a kimutatásban. Az inasok, gyakornokok között mindössze 1.321 idegen szerepel, 111.081 román állampolgárral szemben. A képesítés nélküli munkások között 1.898 idegen és 344 idegen nő szerepel, ugyanakkor a képesítés nélküli román munkások száma 184.611-et, a munkásnőké pedig 61.993-at tesz ki.

A fenti adatokból kiderül többek között, hogy a vállalatoknak mindössze 26.2 százaléka származik a világháborút megelőző évekből. A háboru után a kereskedelmi vállalatok hatalmas szaporodása nyomja rá bélyegét a vállalatok számának növekedésére. A 273.227 vállalat közül 180.750 falun, míg 122.477 városban működik. Városok szerint a vállalatok a következőképpen oszlanak meg:

Város	vállalat:	személyzet:
Timișoara	3.182	23.176
Cluj	2.923	19.020
Oradea	2.814	13.044
Arad	2.565	21.188
Brașov	2.058	16.954
Sibiu	1.699	10.040
Satmare	1.419	7.188
Tg.-Mureș	1.254	4.764
Lugoj	948	4.694

A fővárosban 18.467 vállalat működik, 122.348 főnyi személyzettel. Országrészek szerint a vállalatok a következőképpen oszlanak meg:

Oltenia	14.696
Muntenia	59.147
Dobrugea	12.602
Moldova	37.730
Basrabia	36.392
Bucovina	16.049
Transilvania	55.045
Banat	18.854
Maramures	22.712

A vállalatoknál foglalkoztatnak 947.739 tisztviselőből és alkalmazottból (ideértve a tulajdonosokat is) 931.239 román állampolgárságú, míg az idegen állampolgárok száma összesen 16.500-ra rug. Ebből 14.767 férfi és 1733 nő. Vagyis a külföldi állampolgárok száma meglehetősen mérsékelte. Az összes személyzethez viszonyítva alig 1.7 százalékat képviselnek. Legnagyobb részük az iparban helyezkedett el, amely 10.951 külföldit foglalkoztat. A kereskedelemben 4317 idegen keresi kenyerét, az összidegenek 26.2 százaléka. Az idegenek nem szerinti megoszlása a következő arányszámot mutatja: 89.5 százalék férfi, 10.5 százalék nő.

Tömegkatasztrófa a newyorki földalatti villamosvasuton

Több mint száz utas megsebesült

NEWYORKBÓL jelentik: Tegnap délután a newyorki földalatti vasut egyik szerelvénye kisiklott. Huszonhat utas súlyosan, több, mint 100 utas könnyebben megsebesült.

Az „Európai Egyesült Államok“-ról beszéltek a párisi világbéke-kongresszuson

Párisból jelentik: A Sorbonne amfiteátrumában megkezdődött a 32. világbéke-kongresszus. A kongresszuson számos külföldi pacifista mellett nagyszámú francia pacifista

számos nemzetközi probléma szerepel, így az abesszin, a spanyol és a kínai—japán háboru, továbbá gazdaságpolitikai kérdések. A kongresszus védnökei között van Herriot kamarai elnök, Chauteemps miniszterelnök és Delbos külügyminiszter is.

De Tesson államtitkár megnyitóbeszédében hangoztatta, hogy a francia kormány nevében beszél, amely a kongresszus előkészítésében való részvételével bizonyosságát akarta adni a béke eszméjéhez való ragaszkodásának.

— Valamennyi nemzet a háboru ellen nyilatkozik — mondta az államtitkár — és senki sem veszi magára a felelősséget, hogy a háborut saját erejéből megindítsa. Ez bizonyíték arra, hogy igenis van világlelkiismeret. Franciaország, mint ahogyan államférfiai mindig hangoztatták, nem táplál támadó szándékokat.

DELBOS

gondolkodásu politikai személyiség vesz részt. A világbéke-kongresszust De Tesson külügyi államtitkár nyitotta meg.

A hat napig tartó kongresszus napirendjén

CHAUTEEMPS

Az államtitkár ezután emlékeztetett arra, hogy nemcsak Franciaország, hanem Anglia is ragaszkodik a népszövetségi eszmékhez. A népszövetség a legfontosabb eszköze a valódi biztonságoknak.

A kongresszus résztvevői nevében Le Fuye volt képviselő válaszolt az államtitkár szavaira és hangoztatta, hogy az Európai Egyesült-Államokban látja a jövő ideálját.

URANIA 5, 7-15, 9.30 órákor
Olcsó helyárak!

A mozikközönség kedvenceinek: Joan Crawford és Robert Taylor legnagyobb filmje:

„A kegyenenő”

És ak-Amerika történelmi korszakának élénk képe. Elményszerű alakítás. Egy kegyenenő, aki a haza érdekében lemond a mindenható szerelemről is.
Pótmusor: Színes Mickey Mouse.

Élethelhalharc

egy kaposvári ügyvédi irodában

Kétszer menekült meg a biztos haláltól egy előkelő kaposvári ügyvéd

Kaposvárról jelentik: Sebestyén Mihály dr. jönevű kaposvári ügyvéd irodájába ma reggel egy izgatott ember rontott be, az ügyvéd egyik barátja, Lengyel József földbérli, aki az utóbbi időben tönkrement és a napokban már lakásából is ki akarták tenni. Lengyel segítséget kért Sebestyéntől, aki azt ajánlotta, hogy kérjen pénzt Stubert nevű közös barátjától. Beszélgetés közben Lengyel egyre idegesebben viselkedett, majd egyszerre torkaszakadtából elkiáltotta magát:

— Most végzek mindenkivel!

A következő pillanatban revolvért rántott elő és annak csövét Sebestyén fejének irányította. Az ügyvéd elütötte a revolvért és így a

golyó célt tévesztett és a falba furódott. Lengyel ekkor rávetette magát az ügyvédre és szörnyű dulakodás kezdődött kettőjük között. Eközben Lengyel ismét olyan helyzetbe került, hogy a revolvért az ügyvéd homlokához szoríthatta és Sebestyénnek újból sikerült kijutnia a kezéből. Segítségért kezdett kiáltani, mire a szomszédos szobából előszaladt a takarítónő, aki látva gazdája veszedelmes helyzetét, hátulról fejbevágtta a megvadult embert, aki erre kirohant a lakás előszobájába és ott fejelte magát. Pár perc múlva Lengyel meghalt. Sebestyén dr. a dulakodás közben jobb combján eléggé súlyosan megsérült és súlyos idegrázkódtatást szenvedett.

Cserépkályha, sfantu-gheorghel gyárminánu prima minőségű olcsó árban kapható kizárólag a „**CERAMICA**” kályhás cégnél, Bul. Regina Maria 9. sz. I. emelet. (SZILAGYI) 3612

Kávéház-csodák Párisban

Párisból jelentik: A Montmartre és a Montparnasse tradicionális versengése mintha treuga dei-nek adott volna helyet a világtárlás tartamára. A kíváncsi idegnek egyformán megtöltik a két örök rivális irodalmár- és művész-kávéházait. A Café Mazarin, a Madrid, a des Princes és a Grand Maxéville a Montmartre-on esténként épügy megtelik, mint a Montparnasse-on a most megnyitott teljesen átalakított Rotonde, a Dome, a Coupole, vagy a Quartier Latin „legirodalmárabb” kávéháza: a Café des Deux-Magots.

Ezek a nevek bevonultak már az iskolás-könyvek irodalom- és művészettörténetébe is, így a Párisba vetődő idegen kötelességének tartja, hogy áhitatosan megbámulja a kis márványasztalok mellett magyarázó, vitatkozó „bohémeket”, a zsinogon forgatott tintatartókról könnyen felismerhető, jókedvű diákokat és megértő partnereiket, az örökké mosolygó diáklányokat.

A szakértők szerint azonban a Montmartre és Montparnasse kávéházainak tündöklése nem fog sokáig tartani. A Champs-Elysées-n egymásután nyílnak újabb és újabb tündöklő kávéházak, melyek olyan raffinált trükkökkel csalogatják magukhoz a közönséget, mintha a Champs-Elysées páratlan fasora nem volna már magában véve is ellenállhatatlan vonzerő.

Az egyik kávéház például olyan rádiót készített, amelynek husz hatalmas orgonasípja játssza a hangszóró szerepét. A kétméteres orgonasípok dus hangszínezeti lehetősége tökéletes reprodukciót ad énekről, zenekarról, hegedűről, zongoráról egyformán, mert a legmélyebb basszus épügy érvényesülhet, mint a legmagasabb szoprán.

A Champs-Elysées kávéháza más attrakciókkal is szolgálnak. Ha jól emlékszem, a Globe pompás szuterén éttermében várt rám a legeredetibb meglepetés. A falakat napsütötte, ragyogó déltengeri táj körképe borítja, melyet vagy méternyi távolságban üvegfal választ el a kávéház közönségétől. A tájkép és az üvegfal közötti teret egzotikus fácskák, virágzó ismeretlen bokrok, sárga tengerparti fővénnyel tölti ki. A fákon, bokrokon, a műstrand homokján mindennemű ragyogó tollakkal ékesedő, édes kis madarak.

A belépőt megkapja a francia állatpreparátorok ügyessége, hogy ilyen élethűen tudták kitömmi a távoli tájak e ritka vándorait. Csodálkozásom még jobban fokozódott, amikor az egyik miniatűr paradicsommadár egyszerre csak himbálózni kezdett az ágon, majd olyan tökéletesen, mint nálunk az Operaházban a Rajna kincsenek a sellői, átszállt a szomszédos fára. Már-már a francia technikusok leleményességét kezdtem magamban dicsérni, amikor egyszerre meglevenedett az egész déltengeri táj és a szivárvány legkülönbözőbb színeiben pompázó fantasztikus madárkák olyan légi-karusszelbe kezdtek, hogy az ember teljesen megfeledkezett arról, hogy nem Tahitin vagy a Sandwich-szigetek valamelyik különösen szép pontján van, hanem végeredményben csak egy kávéház — mondjuk ki őszintén — pinchehelyiségében.

Egyelőre az élő kolibrik és paradicsommadarak háttérbe szorítanak minden más trükköt, míg valami más, még meglepőbb látványosságról nem gondoskodik egy még leleményesebb vállalkozó.

A nagy boulevardok kávéházainak azért nem kell félniük, hogy Páris „nyugatra vándorlása” — ami Berlin, London, sőt bizonyos mértékben Budapest példája szerint, minden nagy metropolis egyformán megmagyarázhatatlan tünete — „szárazon hagyja őket”. Vacsora előtt egy pohár „apéritif”-re minden igazi párisi betér a megszokott kávéházaiba, hogy megvitassa mindennapos társaságával a nap

Színház - Művészet

Hat magyar színigazgató pályázza meg az aradi színházat

Eddig még esupán egy pályázat érkezett — Fekete Mihály a legújabb pályázó

Fekete Mihály, aki egy évvel ezelőtt a szegedi szabadtéri játékok rendezőségétől meghívást kapott vendégszereplésre, visszatért az országba és minden valószínűség szerint megpályázza az aradi és Timişoara—temesvári színházat. Fekete Mihály egy éven keresztül működött Budapesten, ahol a Magyar Színházban és az Andrássy-uti Színházban játszott, napközben pedig filmezett. Az idel szabadtéri előadások során hatalmas sikert aratott a Bizáncban, amelynek egyik főszerepét játszotta és a budapesti sajtó egyhanguan a Nemzeti Színházhoz való szerződtetéséről írt. Fekete Mihály most mégis visszatért és

mint kijelenti, színházat akar csinálni, ahol felhasználja harmincéves színházi tapasztalatait, valamint a Magyarországon töltött egy esztendő minden tanulságát.

Itt említjük meg, hogy a város kultúrta-ncsósához, ahová tudvalevőleg a színházpályázatokat kell benyújtani, eddig mindössze egy pályázat érkezett be, amely hetek óta bent fekszik már a városi irattárban. Ugyátlászik, hogy a szeptember elsejei határidő előtt egyik direktor-jelölt sem akarja benyújtani pályázatát. Színházi körökben azt hiszik, hogy a városi tanácsnak hat magyar színigazgató pályázata fölött kell majd döntenie.

Bűnös-e az államügyész, vagy nem?

Ezt fogja eldönteni a nagyközönség augusztus 28. és 29-én a színházban, Horváth László és Jávor Alfréd bucsujátékán

A színházba járó közönségnek talán még soha olyan lebilincselő, ötletes és szellemesen izgalmas előadásban nem volt része, mint amilyenben augusztus 28-án, szombaton, másnap, vasárnap délután és este lesz része. Az aradi színház két kedvenc férfi-színésze: Horváth László és Jávor Alfréd tartja bucsue előadását, amelynek során az „Államügyész” című amerikai, egészen eredeti bűnügyi vigjáték kerül színre. A darab rendkívül frappáns és lenyűgöző és a szórakozási lehetőséget különösen kíméltíti az, hogy a második felvonás végén a közönségnek kell eldöntenie, hogy bűnös-e az államügyész, vagy sem. A közönség tehát részt vesz egy izgalmas játékban, a helyes megfajók között pedig értékes nyereménytárgyakat sorolnak ki.

Mind a három előadásnak külön eseménye, hogy annak női főszerepét Erényli Böske, a kitűnő nevű primadonna alakítja, aki elragadtatással nyilatkozik erről a szerepről. A gyorsan pergő, kitűnő rendezésű darab többi szerepeit a két bucsu-zó színészen kívül a társulat legjobb tagjai, így többek között Kozma Hugó, Derecskey, Agay stb. alakítják. Jegyek elővételben már kaphatók a téli színház pénztáránál.

* Raffy Ádám új regénye sajtó alatt. Az elmúlt évben a könyvpiac szenzációja volt Raffy Ádám „Máglya” című regénye, amely három kiadásban szinte páraiban, 14 ezer példányban kelt el. Raffy Ádám, aki tudvalevőleg nem más, mint Kupfer Miksa dr. aradi nőgyógyász, ma egyike a legismertebb magyar íróknak és művének hat nyelvre való lefordításáról tárgyalnak, ugyanakkor pedig a filmzési jogát is megvásárolják. Giordano Bruno rejtélyes életének feltárása után Raffy új regényét fejezett be, amelynek címe: „A lélek-látó”, hőse Franz Anton Mesmer orvos és tudós, aki kétszáz esztendővel ezelőtt hirdette, hogy a világegyetemet és az élő szervezeteket is mágneses erő hatja át. Tanai annakidején hihetetlen feltűnést kelthettek. Az elméletnek ma is rengeteg hívője van és az akkor üldözött bölcs előrevetette a lélek-

analízis elkövetkezését. Raffy Ádám új regénye már nyomdában van és nemsokára elhagyja a sajtót, minden bizonnyal ugyanolyan megérdemelt sikert aratva, mint a „Máglya”.

A szintársulat lázasan készül Kozma Hugó jutalomjátékára

Augusztus 31-én szezonzáró disz előadás keretében kerül színre a „Harangvirág”

Augusztus 31-én lesz a szezonzáró disz előadás, amely egyben a szintársulat legérdemesebb tagjának, Kozma Hugó igazgatójának jutalomjátéka. Ez alkalommal Anday Ernőnek sok finomsággal és mély irói lendülettel megírt, rendkívül szellemes és kedves vigjátéka, a „Harangvirág” kerül színre, minia-előadásban. A társulat már lázasan készülődik az előadásra és bizonyos, hogy ez lesz a szezon legremekesebb előadása. A darabot maga Kozma Hugó rendezi, aki a jól pergő előadásokon kívül súlyt fektet az izléses és nivós színpadra is és így ezért a butorokat az egyik aradi butorgyár szállítja a „Harangvirág” színpadjai részére. Bátran le- szögezhetjük azt is, hogy ilyen parádés szereposztás évek óta nem volt. A női főszerepet Erényli Böske játssza, akinek partnere Mészáros Béla. Mindkettő a legnagyobb sikerüket aratták ezzel a szerepükkel. Remek szerepe van Kozma Hugónak, valamint Gömör Emma, Dálnoky Dudus, id. Szendrey Mihály és Bácskay Gyula vendégművészeknek, ugyszintén Horváth Lászlónak, Lukács Edénnek és Derecskey Pálnak. Ugy a szórakoztató darab, mint a jutalmazandó színművész, a kitűnő szereposztás és példás rendezés megérdemli azt, hogy a „Harangvirág” disz bemutatóját zsufolt ház élvezze végig és nem kétséges, hogy augusztus 31-én este táblás ház fogja végigtapsolni ezt a pompásnak ígérkező színházi előadást.

Fizessen elő az „Aradi Közlöny”-re!

Egy óra	70.—
Negyedévre	210.—
Félévre	420.—
Egy évre	Lei 840.—

eseményeit és mindennek fölött a robbanásig feszült politikai helyzetet.

Az idegen ugyancsak nem mulasztja el, hogy a nagy áruházak és a rengeteg divatszalon zárása idején a kávéházak teraszáról ne gyönyörködjön a kedves midinettek, jókedvű masamódlányok és a pompás termetű mannequin-ek felvonulásában. Különösen az Opera környékének kávéháza telnek meg ilyenkor, hiszen ide époly közel esik Paquin a rue de la Paix-n például, mint Molyneux a rue Royale-on.

A nekünk oly szokatlanul korai, hétérai vacsora, amelynek kilencre vége van, szintén gondoskodik a nagy boulevardok kávéházainak

megtöltéséről. Aki nem megy színházba, vagy más szórakozóhelyre, az itt issza meg kitűnő, olcsó fketéjét és pohár likőrijét, hiszen Párisban csak nem fekszik le a külföldi már tíz óra előtt? Aki pedig ejjékor kerül ki a meleg nézőtérrel a boulevardok nyüzsgő forgatagába: mekvíván még egy pohár sört vagy jeges limonádét lefekvés előtt.

A forgatag most sem sokkal kisebb, mint vacsora előtt, ha mingyárt a közönség változott is. A párosan járó midinettek átengedték a teret a magányos, kékrókás hölgyeknek. Napnyugta után Párisban a kék róka kompromitáló egyenruha.

Küzdelem műtőkéssel a korai megvénülés ellen

Egy amerikai sebészprofesszor szenzációs műlete
új perspektivákat nyújtott

Paul de Kruif, a „Bacillusvadászok“ című könyv világhírű szerzője legutóbb igen érdekes orvostudományi kérdésről írt cikket. A korai megöregedés problémáival foglalkozik a magas vérnyomásnak és az érlelmeszesedésnek időelőtti jelentkezésével, a koravénységgel, a számos esetben szinte „robbanásszerűen“ jelentkező öregezési tünetekkel, amelyek az emberek ezreinek és tízezreinek életét rövidítik meg. Paul de Kruif abból indul ki, hogy igen sok esetben az öregezés legjellegzetesebb szimptomái idő előtt lépnek fel. Cikkében ezeket írja:

Az ember egyidős az ütőereivel, amelyeknek korai előregedését igen sok esetben a magas vérnyomás idézi elő. Az ember természetesen még évekig élhet olyan magas vérnyomással, amelynek kockázatát egyetlen biztosító társaság sem vállalná az életbiztosításnál, másrésztől viszont tény, hogy

az ütőerek falára lerakódó mész sokkal több ötven éven felüli embert küld a más-világra, mint például a rák.

Egyedül az amerikai Egyesült-Államokban évente 140.000 embert. Az ugynevezett rosszindulatú magas vérnyomás, amely borzalmas, egyenesen robbanásszerű előregedésben nyilvánul meg, igen so esetben fiatalembereknél is föllép, a legszebb férfikorban és a 40 éves férfit egyszeriben évtizedekkel megvéníti és korai halálra ítéli. Az orvostudomány eddig tanácstalan volt a korai öregség jelenségeivel szemben.

1933. novemberében a michigani egyetem klinikájának elme- és idegosztályára egy 29 éves férfit szállítottak be. Az orvosok azt hitték, hogy agydagánata van. Halálosan beteg volt, a korai öregség összes szimptomáival. Négy hónap óta járnai sem tudott, állandó kínzó fejfájás gyötörte és görcsökben vonaglott. Látása meggyengült, félméter távolságról sem tudta megszámolni egy kéz ujjait. A vizsgálat során kitűnt, hogy agydagánata nincsen,

artériái viszont szörnyű állapotban vannak, duzzadtak és törékenyek és a veséje gyógyíthatatlanul megrongálódott.

Azon tanakodtak, hogy hazaküldjék-e ezt a szegény halálraitelt embert, hiszen már ugysem lehet segíteni rajta. A klinika igazgató-orvosa azonban nem akarta hazaengedni a reménytelen beteget. Megpróbálók még valamit — mondotta a beteg feleségének — s az aszszony, érezve, hogy ez az utolsó sánsz, beleegyezését adta. Milyen kísérletre gondolhatt az orvos? A vérnyomás magas volt, mert a kis

artériák összeszűkültek s a szívnek nagy munkájába került vért szivattyuzni az erekbe. Az artériák falait a szimpatikus idegrendszer mozgatja, amely automatikusan dolgozik, függetlenül az egyén akaratától. Az orvos arra gondolt,

mi lenne, ha kivágna egy darabkát a beteg nervus sympatikusából? Talán végetvetné ezzel a kóros idegingereknek és helyreállítaná a vérkeringés rendes menetét.

Valaha az emberiség őstörténetében nagy jelentősége volt a szimpatikus idegrendszernek. Amikor az ősember menekült vagy ellenféllel küzdött, a szimpatikus idegrendszer nem követelt akaratit elhatározást, hanem automatikusan kitágította a vérereket és gyorsabb munkára serkentette a kar- és lábizmokat. Ma azonban a szimpatikus idegrendszer funkciója nagyrészt fölöslegessé vált.

A mi orvosunk a hátgerinc jobboldalán átvágta az izmokat, a 11-ik bordát s a hátgerinc és a tüdő között kivágott egy darabot a nervus sympatikus hosszú, vékony fonalából. A beteg túlélte a műtétet és egészségi állapota csodálatos javuláson ment át. Az orvos megismételte az operációt és még egy részt kivágott az idegből. Három nappal később jelentkezett a

hatás, amely magát az orvost is meglepte.

A beteg látása rohamosan javult és veséje is el kezdett rendesen működni.

Erre az orvostudományban eddig még nem volt példa. Tizenöt nappal a műtét után a kísérlet alanya egészségesen és munkaképesen sétált ki a kórház kapuján. Gyógyulása teljes volt. Vérnyomása ma normális, fájdalmai nincsenek, szeme és veséje kitűnően működik.

Amikor híre ment a csodálatos gyógyulásnak, megindult a betegek zarándoklása a sebészekhez, minden orvos sebészhez küldte érlelmeszesedéses betegeit. A műtétre azonban a siker dacára sem mert még más sebész vállalkozni. A mi orvosunk folytatta kísérletezését. Voltak ugyan kudarcái is,

számos esetben azonban olyan eredményeket ért el, hogy a tudományos világ méltán figyelt fel munkásságára, amelynek eddigi statisztikai kimutatásából kitűnik, hogy 100 közül 35 korán megvénült, érlelmeszesedéses, magasvérnyomású betegnek adta vissza az egészségét.

Mindez természetesen még nem jelenti azt, hogy a korán megrokkant 40—50 évesek élete egytől-egyig megmenthető ezzel a műtéttel. Erről nincs szó, hanem csupán annyiról, hogy — van remény. A magas vérnyomás, ha túlkorán lép föl, ami a modern életben egyre gyakoribb jelenség, nem gyógyíthatatlan és következményei sem elháríthatatlanok. Védekezésünk lehet és védekeznünk kell. A védekezés legbiztosabb módja pedig az, hogy a szimpatikus idegrendszert nem szabad tulterhelni.

Rendszeres légijárat lesz Bucuresti és Velence között

Bucurestiből jelentik: Tegnap olasz repülésügyi szakértők érkeztek a fővárosba egy hatalmas hárommotoros Caproni-rendszerű utasszállító gépen. Az olaszok rendszeres légijáratot akarnak beállítani Velence és Bucuresti között olasz gépekkel és most az utat járták be. Ha a megegyezés a két ország között létrejön, rövidesen megindul a menetrendszerű légitorgalom Bucuresti és Velence között.

Országos arányu szerb ünnepségeket rendeznek szeptember elsején Timisoara—Temesváron

Külön küldöttség indul Aradról a Timisoara—temesvári kongresszusra

Szeptember 5-én, a jövő vasárnap nagyszabású kongresszust tartanak a Romániában élő szerbek Timisoara—Temesváron a Capitol-mozgó helyiségeiben. A kongresszuson a kormányt maga Tătărescu Gheorghe miniszterelnök képviseli, aki Bratianu Dinu, a liberálist párt országos elnökének társaságában vesz részt a hatalmas méretű szerb kongresszuson, amelyen a Romániában élő szerbek csaknem

teljes számban résztvesznek. A CFR 75 százalékos jegykedvezményt nyújt a kongresszusra utazóknak, olyképpen, hogy a kiindulási állomásról 75%-os kedvezményű, vagyis negyedjegyvet kell váltani Timisoara—Temesvárra és ugyanazzal a jeggyel teljesen díjmentesen lehet visszautazni.

A kongresszus egyik legfontosabb tárgysorozatát az a körülmény képezi, amelyben az elnök bejelenti a kongresszuson megjelenteknek, hogy a kormány Timisoara—Temesváron nagykiterjedésű telket adományozott a romániai szerbeknek azzal, hogy ott régen áhitott kulturházukat és konviktusukat felépíthessék. A kormány azzal is elő igyekszik segíteni a szerb kulturház építését, hogy a díjmentes telken kívül 130 ezer téglát is juttat a romániai szerbek kulturháza részére. A telket a kormányelnök adja át ünnepélyes keretek között az országban élő szerbek vezetőségének a plénum jelenlétében. A kongresszus mindössze egy napig tart és azt nagyszabású bankett fejezi be. Az illetékesek több ezer ember résztvételére számítanak.

Aradról a hivatalos küldöttségen kívül szintén nagy tömegben vonulnak fel az itt élő szerbek a Timisoara—temesvári szerb kongresszusra és előreláthatólag különvonat beállítását kérik a CFR-től.

Az Aradról elszármazott

Horváth F. Miklós és énekkara fellép a montreali rádió-studióban

Az agilis minorita-szerzetes amerikai szervezőmunkájának sikerei

Horváth F. Miklóst, az Aradról elszármazott minorita szerzetest — mint megirtuk — kinevezték egy milliós kanadai város magyar katolikusainak plébánosává. A kanadai Montrealban végzi ezután az Aradon megkezdett munkáját: az ifjuság szervezését, nevelését, amely életcélja a fiatal, lelkes minorita szerzetesnek.

Horváth F. Miklós, aki most tízezer magyar katolikus hívő plébánosa Montrealban, édesanyjának és barátainak írt leveleiben számol be az amerikai magyarok közt végzett kulturális munkájáról. Az agilis pap a montreali katolikus magyarokat vallásos és kulturális szervezetekbe tömöríti. Legutóbb a templomi vegyes énekkart szervezte meg, amely a leg-rövidebb idő alatt bámulatos sikert aratott. A magyar énekkart — amely a montreali plébániatemplomban rendszeresen hangversenyez — a milliós lakosu város rádióadó-állomás igaz-

gatója is meghallgatta. Elragadtatása határtalan volt, azonnal felkereste az énekkar megszervezőjét, hogy a kórust néhány, rádióban való vendégszereplésre szerződtesse.

Horváth F. Miklós örömmel fogadta a megtisztelő ajánlatot. A magyar énekkar — mint édesanyjához írott levelében írja — borongós, szívhezszóló magyar dalokkal fogja gyönyörködtetni Amerika rádióhallgató-közönségét. A montreali magyar templomi vegyes-énekkar valószínűleg szeptember első hetében hangversenyez a montreali rádió-studióban. A magyar dal amerikai uttörői a legválogatottabb magyar nótákkal fogják meghódítani bizonyosan az amerikai közönséget is.

Itt Aradon talán van néhány boldog rádiótulajdonos, aki különlegesen szerelt, kitűnő gépevel meghallgathatja az amerikai magyarok énekét.

SELECT • D. u. 5 orato. CENTRAL • (ke.) este
• folytatólagosan • 9 1/2 órákor
Kettős premier műsor!
I. Artatlanok (A pletyka)
Merle Oron. Joel Mc Crea. Miriam Hopkins
II. Törvénynélküli ország
Wild-West film, főszereplője DICK FORAN
az éneklő cowboy. Hel. ára 15 és 21 lej

H I R E K

**Az Aradi Közlöny
automata-telefonszámai:**

Szerkesztőség... .. 20-14
Kiadóhivatal... .. 11-51

Newyork polgármestere

a vetkőző nők ellen

Newyork erkölcsrendészeti bizottsága megdöbbenne állapította meg, hogy az erkölcs-telenség megszüntetésére irányult intézkedések hiábavalók voltak. Newyorkban ugyanis rendkívül elszaporodtak a „Vetkőző Színházak”. Felöltözött nők jöttek ki a színpadra, akik azután lassanként mindent levettek magukról. A vetkőzés után vagy eltávoztak, vagy... ottmaradtak.

Ezeket a kis színházakat valósággal megostromolta a közönség. Minden este, minden jegy elkel. S elkelték azok a jegyek is, amelyek az előadás után meginduló mulatságokra szólnak. Ezek természetesen még merészebbek voltak, mint a nyílt színpadon lefolyó jelenetek. La Guardia, Newyork polgármesterének utasítására a rendőrök a színpadról cipelték le a vetkőző hölgyeket.

Attól fogva, hogy a színpadokon komoly darabokat játszottak, a közönség erősen megcsappant. A kis színházak egymásután buktak meg. A vetkőző nőket foglalkoztató vállalkozók erre titkos földalatti helyiségeket béreltek ki.

Az erkölcsrendészeti bizottságban elhangzott felszólalások szerint a föld alatt tomboló erkölcs-telenség még szilajabb, mint az, amelyiket a színpadokról sepertek le. S ami még ennél is szomorubb, a közönség nagyobb csapatokban tódul a föld alá, mint annak idején a kis színházakban.

— **Faruk király nősül.** Kairóból jelentik: Faruk király eljegyzésének hírére ma hivatalosan is közzétették. A király jövőre apósát pasa rangra fogják emelni.

— **Kitűzték a középiskolai javítóvizsgák időpontját.** Bucurestiből jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztérium úgy határozott, hogy az összes pótvizsgák és különbözeti vizsgák a középiskolákban augusztus 29-től szeptember 5-ig tartanak, szeptember 6-án pedig megkezdődnek az I. és V. osztály felvételi vizsgái.

— **Meghalt a mongol hadügyminiszter.** Moszkvából jelentik: A „Tass” iroda jelentése szerint Demid marsall, a mongol köztársaság hadügyminisztere augusztus 22-én váratlanul meghalt. A mongol hadügyminiszter Moszkvába igyekezett s halála a tagjai pályaudvaron érte utol. Vorosilov hadügyi népbiztos és Potemkin, helyettes külügyi népbiztos a szovjetunio nevében részvétvérfiratot küldtek a mongol köztársaság elnökének.

— **NAGYARÁNYU ÉLELMISZERDRÁGULÁS LENGYELORSZÁGBAN.** A Le Temps jelenti, hogy a lengyelországi parasztlázadások miatt a lengyel városokban 30-40 százalékban emelkedtek az élelmiszerek árai.

— **A Satumare—szatmári főrabbi újra nősül.** Érdekes házasságkötési hír érkezett Satumare—Szatmárról. Teitelbaum Joel főrabbi tavaly vesztette el első feleségét és a kötelező gyászév után most újból nősült, ez alkalommal Lengyelországból. A házasságkötés különös érdekessége, hogy a főrabbi, aki valóságos diktátori hatalommal rendelkezik az ortodox egyházban és aki most 54 éves, egy 19 éves leányt vett feleségül. Az esküvő a legnagyobb csendben zajlott le.

— **Részleges üzemszünet a Podgoria—Arad-hegylévi villamosvasuton.** A Podgoria—Arad-hegylévi villamosvasut igazgatósága közli, hogy az aradi villanytelep a központban végzendő munkálatok miatt augusztus 29-én, vasárnap délelőtt 9 órától délután 15 óráig az áramszolgáltatást szünetelteti. Ez időközben vonat nem közlekedhet. Ennek folytán a menetrend szerint Aradról és Páncotáról 11.30 órakor és Radnáról 11.50 órakor induló vonatok teljesen elmaradnak, az Aradról és Páncotáról menetrendszerűleg 14.40 órakor induló vonatok pedig 15.10 órakor, a Radnáról 15 órakor induló vonat csak 15.30 órakor fog indulni. A többi menetrendszerű vonat rendben közlekedik.

— **75 SZÁZALÉKOS KEDVEZMÉNY A BALKÁN VERSENYEKRE.** Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága 75 százalékos utazási kedvezményt adott az atlétikai és labdarúgó Balkán-olimpiára utazó közönség részére.

— **Közlekedési baleset.** Tegnap délután kisebb karambol történt a Regele Ferdinand-uton, a Dengli-ház előtt. Varga István aradi bérkocsis az éllomásról a város felé hajtott kocsiját, amikor összeütközött az 1-es vonalon közlekedő, 38-as forgalmi rendszámot viselő városi autobusszal. A karambol során mindkét jármű megrongálódott. A közlekedési baleset ügyében a rendőrség bevezette a vizsgálatot a felelősség megállapítása érdekében.

A világ legkisebb fényképezőgépe

Pemberton-Billing angol képviselő hatévi munkával megszerkesztette a világ legkisebb fényképezőgépét. A gép mérete 6,9x5,3x3,1 centiméter, súlya 24,20 deka, 327 alkatrésze közül a legtöbb olyan apró, hogy csak a legügyesebb férfi órásmesternek sikerült elkészíteni. A parányi gépben üveglemezeket vagy filmtekercseket egyaránt lehet használni. Közönséges felvételeken kívül sztereoszkópos vagy panorámaszerű képeket is készít. Exponálási ideje tetszés szerint 1/500 másodperctől 4,12 másodpercig változtatható. Rövidesen megkezdik gyártását. Forgalmi ára darabonként 25.000 lei lesz.

— **Ötven százalékos vasuti kedvezmény a lemergi mintavására utazóknak.** Szeptember 4-től 20-ig nemzetközi mintavásár lesz Lembergben. A mintavásárra a CFR 50 százalékos vasuti kedvezményt nyújt.

Értesítés!

Mindazok tudomására hozzuk, akiket az aradi villanygyár hálózatai látnak el árammal, hogy 1937. augusztus 29-én, vasárnap 9 és 15 óra között, központi munkálatok folytán az áramszolgáltatás szünetelni fog.

Tehát fenti időben az áramszolgáltatás szünetelni fog egész Arad területén, valamint a következő községekben: Aradul-Nou, Murășel, Sănnicolaul-Mic, Pecica, Rovine, Seltin, Curtici, Pâncota, Galsă, Sirla, Covășint, Cuvin, Ghioroc, Minis, Păulis, Radna, Lipova.

SOCIETATEA ANONIMA DE
ELECTRICITATE ARAD.

— **Kiskoru betörő szökött meg Nadlac—Nagy-lakról.** Nadlac—Nagy-lakról jelentik: Néhány nappal ezelőtt ismeretlen tettes behatolt Lauróvici Stefan jómódu községbeli gazdálkodó házába és onnan 5000 leit vitt magával. A csendőrségi nyomozás megállapította, hogy a betörést a károsult Z. M. nevű kiskoru béréslegénye követte el, aki, miután megsejtette, hogy a gyanu ráterelődött, megszökött.

Az optimista

rendkívül körülmények között sem változtat kedvenc szokásain...

E hét végén utazik a magyar kormányzó Olaszországba

Budapestről jelentik: Horthy Miklós magyar kormányzó felépült és már ma reggel Gödöllőről autón a magyar fővárosba érkezett, ahol a déli órákban kihallgatáson fogadta miniszterelnökét. A kormányzói pár külföldi turájára a hét végén kerül a sor. A magyar kormányzó és felesége Ausztrián keresztül Olaszországba utazik, a Garda-tó környékének megtekintésére.

— **Negyven beteget harapott meg a veszett kutya egy botosani kórház várótermében.** Botosani kórházának várótermében. Eddig még ismeretlen körülmények között egy veszett kutya hatolt be a kórház várótermébe és az ott tartózkodó betegeket kivétel nélkül megharapta. A betegek jajveszékésére a váróterembe sietett az ügyeletes orvos is, de a veszett kutya őt is megharapta. A megdühödött állatot csak hosszas hajszá után tudták agyonverni, de még addig is több embert sebesített meg. Összesen 24 személyt utaltak a Pasteur-intézetbe.

— **KÉNYSZERLESZALLÁST** hajtottak végre Arad közelében a romániai körrepülésre indult pilóták. Stefanescu és Bucsan hadnagyok, akik a Ionel Ghica-kupáért romániai körrepülésre indultak, a kedvezőtlen idő miatt Arad közeiben kényszerleszállást hajtottak végre. A két repülő, ha az idő engedi, rövidesen tovább folytatja útját Bucuresti felé, de a verseny erejével céljának megvalósításáról lemondtak.

— **Kétszer robbantotta a rulettbankot ugyanegy napon egy angol gyáros.** Párisból jelentik: A híres francia világfürdőhely, Le Touquet kaszinójának néhány nappal ezelőtt óriási szenzációja volt: egy londoni gyáros, A. Petro a rulett-asztalnál egy éjszaka kétszer robbantotta a bankot. Petronak, aki évek óta állandó vendége Le Touquet játékkaszinójának, 400.000 frankot fizetett ki a bank. A nyert termézetesen azonnal sokan vetkőztek körül és faggatni kezdték, hogy milyen szisztémával játszik. A Petro kijelentette az érdeklődőknek, hogy nincs szisztéma, mindent a véletlennek, de még inkább kitűnő intuíciójának köszönhet. Bevallotta, hogy gyakran előfordul, hogy jelentős összegeket veszít. A bankrobbantás napja egyébként is rosszul ütött ki a kaszinó számára: egy Janette nevű, állítólag magyar származású játékos 100.000 frankot nyert ruletten.

Hét évig nem beszélt feleségével egy párisi orvos, hogy válasra kényszerítse

Párisból jelentik: Dr. Giro hírneves párisi orvos annak ellenére, hogy állandóan együtt élt feleségével és az étkezésnél naponta találkoztak, hét teljes éven át egy szót sem beszélt az asszonyhoz. Az orvos összeveszett a feleségével és arra akarta kényszeríteni, hogy az vájon el tőle. Az asszony azonban nem egyezett bele a válásba. Hét évi szótlanság után végre belátta az orvos, hogy feleségét nem tudja válásra kényszeríteni és ezért kibékült az asszonnyal.

— **Szünik a sertésvész Aradmegyében.** A közelmúltban — mint megírtuk — az illetékes minisztérium nagymennyiségű szérumot utalt ki az Aradmegyében pusztító sertésvész leküzdése érdekében. Az oltóanyag felhasználásának meg is volt a kellő eredménye. A megyében pusztító sertésvész szünetben van s napok óta újabb megbetegedések nem fordultak elő. Különösen Sanlean—Szentlányfalva, Livada, Fakert és Cicir—Maroscsicsér községekben van szünetben a sertésjárvány, mely eddig hatalmas arányú pusztítást végzett az aradmegyei gazdálkodók sertésállományában.

— **A belek gyakori teltsége és a rekesz erősebb feltelődése a rendkívül enyhén és kellemesen ható természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által — reggelenként éhgyomorra egy pohárral — megszüntethető és az agy, a tüdő vagy szív felé irányuló vértelődés ellensúlyozható. Az orvosok ajánlják.**

— **A „Carpatina” turistaegyesület kirándulással.** Augusztus 28-án: Livada, Casoiia. Másnap Cruce Tiganului-On keresztül Radnara. Indulás a délután 6.10 órai villanyossal. Vezető: Szabó. — 29-én autókirándulás Casoiara. Indulás reggel 7 órakor a város háza hátamögül. Jelentkezni Sándor Iván és Társa irodájában lehet. Kérjük a 14 napos bihori tura résztvevőit, hogy vasárnap, 29-én reggel pontosan jelenjenek meg a CFR-állomáson.

"OLLA" Preservatív. Negyven évi tapasztalati garanciája a legmodernebb minőséget. "OLLA" Cristallin és "OLLA" Tropis-selyem minden gyógyszerárban és drogeriában. Ügyeljen az "OLLA" márkára.

— ZÜRICH ZÁRLAT. Páris 16.33, London 21.70, Newyork 435 és háromnyolcad, Milanó 22.92 és fél, Amszterdam 240.30, Berlin 175.05, Prága 15.19, Varsó 82.30.

— UJABB NYOLCAS-KIVÉGZÉS LENINGRADBAN. Moszkvából jelentik: A Leningrad-kaja Pravda közlése szerint Leningradban a napokban itélkezett a legiőbb szovjet törvényszék a nyilvánosság kizárásával egy trockilista ellenforradalmi szervezet 8 tagja ellen. A vádlottakat halálra ítélték és mindannyiukat kivégezték.

— Megszűnt az általános sztrájk Krakkóban. Varsóból jelentik: A szocialista párt által proklamált általános sztrájk ma reggel megszűnt. Krakkóban már minden gyárban megkezdtek a rendszeres munkát.

— A Lupta a belpolitikai helyzetről. Bucarestből jelentik: A Lupta feltűnést keltő belpolitikai cikket közöl. Október elején — írja a lap — tisztáznak néhány fontos belpolitikai kérdést, csak ezután várható érdekes belpolitikai események. Október végén fontos belpolitikai tanácskozások lesznek, amelyek könnyen más mederbe terelhetik a belpolitikai élet hullámain. Ugyancsak ekkor készítik elő a választásokat, amelyek előreláthatóan izgalmas lefolyásúak lesznek. Szeptember hónapban a kormány elkészíti az elmúlt négy év mérlegét, számot adnak a jelenleg uralmon levő kormány négy évi munkájáról. A jövő héten minisztertanácsot fognak tartani, amelyen megtárgyalják a köztisztviselők fizetésemelési ügyét és foglalkozni fognak az általános árdrágulással is.

— Orvosi hír. Dr. N. Mátrai Piroška ismét rendel: Str. V. Goldis 12-a, Rövidhullám kezelés. Telefon: 1834.

Kezdődik az iskolai év! Szülők figyelmébe!

Iskolai egyenruha-szövetek, internátusi paplanok, törölközők, zsebkendők és egyéb vászonárak

szenczióloszó árakon kerülnek árusításra
I. Motiu. női és férfi divatruházában Avramianou tér és Metianu u. sarkán Consum és Intespirea tag

— Leendő anyák, akiknek különös gondtal kell arra ügyelniük, hogy bélműködésük rendben legyen. ezen célt úgy érhetik el, ha reggel éhgyomorra egy kis pohárt ermeszertes Ferenc József keserűvizet isznak. Az orvosok ajánlják.

Organizația Națională Română de Voiaj și Turism

„EUROPA“

Központ: București, Str. Doamnei No. 1. Telefon: 3.95-72

ajánlja Önnek rendkívül előnyös áron és utólérhetetlen feltételek mellett teljes pauszakurákat a következő túrdőhelyeken:

CARMEN-SYLVA-MOVILA
a Hotel Movila și Hotelul Băilor szállodákban

TECHIRGIOL
a Stelania villában.

SOVATA
összkomortos szállodákban vagy villákban.

TUSNAD
tetszés szerinti villában.

BUZIAS
Grand Hotelban stb.

Információk, ingyenes prospektusok, valamint jelentkezések eszközölők az

„EUROPA“

Organizația Română de Voiaj și Turism összes ügynökségeinél.

— MA az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOJTEK, Bulevardul Regina Maria.
DANCIU, Plața Mihai Viteazul.
BERNAT, Lângă Gară (vasutállomásnál)
BERGER, Calea Saguna.

Mérgezett cigarettákkal végzik ki az elítélteket Arizona államban

New-Firenzéből jelentik: A new-firenzei bíróság új kivégzési módot talált fel. A halálraítéltet megkínálták egy mérgezett cigarettával, amelynek elszívása fájdalommentes, de azonnal halált okoz. Ezzel a módszerrel végeztek ki egy gyilkos négeret. A négernek a siralomházban felszolgálták a mérgezett cigarettát,

amelynek ölt hatásáról a halálraítélt mitsem tudott. Amint rágyújtott, két perc alatt elaludt és meghalt. Az amerikai jogászok nagyon emberitiek tartják ezt a kivégzési módot, elsősorban azért, mert fájdalommentes, másodsorban pedig azért, mert az elítélt nem is tudja, hogy a cigarettával hajtják végre a halálos ítéletet és így a lelki kínok is elmaradnak.

Álmok és látomások

Szemelvények egy francia pszichológus „álmogyűteményéből“

Párisból jelentik: Edmond Fontange francia pszichológus, kit a tudományos világ álmogyűtőnek ismer, azok közé a tudósok közé tartozik, akik mindenekelőtt nagy megfigyelési anyag összehordására vetik a főszűt. A francia pszichológusok nagy tömege közül kiemelkedve, már pályája kezdetén az álmok titkai felé fordult az érdeklődésével és számtalan álmot jegyzett fel, részben pacienseinek elbeszéléseiből, részben a világirodalom kimeríthetetlen kincsesbányájából gyűjtve azokat össze. Álomarchivuma minden idők álmainak hatalmas gyűjteménye volt és ezekben az álmokban az emberi álmok végtelenül gazdag világának minden figurája képviselve van.

Edmond Fontange nemrég Párisban előadást tartott és ebben az előadásában hangsúlyozta, hogy az álomfantázia alakító ereje olyan hatalmas lehet, hogy tulszárnyalja a valóság benyomásait és az álmodó ember még felébredése után sem ismeri fel a való világot.

A pillangó-ember

Az ősi egyiptomi álmoskönyvekben, amelyekben rendszerint csak a különféle álmok jelentései találhatóak meg, néha rá lehet bukanni magára az álomképre is. Egy jelentés egy filozófusról számol be, aki Krisztus előtt kétezer évvel azt álmodta, hogy pillangó. Ez a filozófus álomban a pillangó életének egyes eseményeit olyan valószerűséggel élte át, hogy az álomból való felébredése után még napokig uralkodtak ezek az álommotívumok a hétköznapi életén is. Nem tudta megállapítani, hogy ember-e, aki azt álmodta magáról, hogy pillangó, vagy pillangó, aki embernek álmodta magát. Egészen különös zavar volt, amely csak egy hét leforgása alatt szűnt meg igen különös gyógymód segítségével. A pillangóembert egy hatalmas terembe vitték ahol tömérdek folyul ejtett lepke volt és bezárták ide, hogy társaival együtt éljen egy darabig. Néhány óra múlva azonban, miután „társaival“ semmiféle érintkezést nem tudott teremteni, magára ébredt és a különös érzéki csalódásból visszatért az emberek közé.

Lépcsők és sinek

Hogy a legértelmesebb emberek is igen sokszor értelmetlen dolgokat álmodnak össze, az is kitűnik Edmond Fontange feljegyzéseiből. Sir Oliver Lodge, a híres angol fizikus például igen

sok lépcsőn kellett felmászni és sineken áramni, hogy végül is minden alkalommal az elsőszűben átlépett sineken találja meg a vonat — helyét, mert a vonat éppen az orra előtt indult el. Amikor azonban álomban mégis elérte a vonatot, az utolsó pillanatban észrevette, hogy nem jó vonatra szállt és gyorsan leugrott. A pályaudvar minden heijiségét pontosan meg tudta határozni felébredése után is, az álm ismétlődése alkalmával rögtön fel is ismerte, sohasem sikerült azonban a valódi vonatot az első sinek megtalálnia.

A koporsós ember

Igen különös az az álm, amely Lord Dufferin angol diplomatát egész életén át üldözte. A lord egy alkalommal egyik barátjának birtokán volt Irországban és éjjel álomban a nyitott ablakon keresztül egy embert látott a kertben. Mikor jobban odanézett, pontosan látta a jelenség arcvonásait és megállapította, hogy koporsót visz a hátán. Másnap reggel vendéglátó gazdájának és háznépének pontosan megadta az álomban látott ember személyleírását, de annak személyazonosságát nem sikerült megállapítani. Sok évvel később Párisban egy bankettre ment a lord és nemlően állapította meg, hogy a liftkezelő arca azonos az álombeli alak arcával. Anélkül, hogy a felvonóba belépett volna, a portáshoz ment és megkérdezte a liftkezelő nevét. Mielőtt megkapta volna a választ, a felvonó lezuhant, amellyel közben a liftkezelő elindult. A felvonó romjai alól holtan húzták ki a liftkezelőt, akit senki sem ismert, mert erre az esetre kisegítőnek vetek fel. Az álm titokzatos-sága, amely Lord Dufferinnek évekkel előbb megmutatta az ismeretlen ember végzetét, súlyos ideg-sokkot eredményezett az angol diplomatánál.

Shaw, az operaénekes

Igen különös, érdekes és groteszk az az álm, amelyet Shaw-ról jegyzett fel a francia pszichológus. Shaw azt álmodta egyszer, hogy egy opera főszerepét kell énekelnie. Szívdobogva lépett a színre, látta, hogy a függöny felgördül és akkor jött észébe, hogy egyetlenegy betűt sem tud a szerepéből. Nem veszté el a fejét, hanem egy improvizált szöveget kezd énekelni. Dörgő kacagás fogadja a rögtönzést a nézőtérrel, de akkor már megjelenik egy rendőr és elvezeti őt a színpadról.

Nyári szabadságot a lovaknak!

Ezzel a jelszóval adta ki rendeletét Filadelfia polgármestere és nyomban intézkedett, hogy a város tulajdonát képező lovakat megfelelő sorrendben küldjék két hétre a zöld legelőre. Ezen idő alatt a lovak munkát nem végeznek, hanem reggel dupla adag zabot kapnak, hogy érezzék a nyári szabadság előnyeit. A lovakat kedvelő polgármester intézkedése Amerikában nagy tetszést keltett.

= Hatalmas dióexportra van kilátás Jugoszláviában. Jugoszlávia a múlt évben kilencmillió dinár értékben exportált diót. Tekintettel az idel kitűnő terméskilátásokra, ebben az évben 30 millió dinárt akar Jugoszlávia dióexportból bevételezni. A termék minőségének biztosítása érdekében megtiltották a diótermésnek október elseje előtt való leszedését.

— A Tornaegyesület turista-osztálya vasárnap rendezi második Csillag-turáját a Ciciora-Kicsorára, tiz irányból tiz vezetővel, külön kerékpáros csoporttal. Indulás a vasárnap reggel 4.59 órakor induló villamossal. Vendégeket szívesen látnak. Részvételi díj személyenkint 55 lei, minden résztvevő emlékszállagot kap. Visszajövetlen iparvasuton végig a cládovai völgybe érkezik a kiránduló csoport a villamos állomásra. Részletes felvilágosítások és iverk a Foto Central, a Kelly-Vészi üzletekben és az egyesületi helyiségben. Szeptember 5. 6. és 7-én háromnapos tura Bihar legszebb részeire. Indulás 4-én, szombat este 9 órakor teherautón, visszatérés kedd éjjel 12 órakor. Kötött létszám. Részvételi díj szállással együtt 265 lei. Vendégek is résztvehetnek. Sorrendi jelentkezés és felvilágosítás a fenti helyeken.

Sportkülönvonat Jugoszláviába utlevél nélkül. Indulás szeptember 5. Visszaérkezés szeptember 12

Utiköltség Belgrádba és vissza 720 lei

„ Versecig és vissza 520 lei

Bzenkívül bármely jugoszláv állomásra lehet utazni külön díjszabás szerint. Szükséges okmányok: Allampolgárság, személyazonosság, katonai igazolvány, egy lénykép.

Jelentkezés: **EUROPA** menetjegyirodában (Sándor könyvkereskedés.)

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Kilencezer vagon búzát kötött le idei termésünkből Hollandia

Megkötötte a kormány Belgiummal is hat hónapra a kereskedelmi megállapodást — Mindkét szerződést transzfer-alapon teljesítik —

Hogyan bonyolítja le a nemzeti bank a nagyarányu export-import-üzletet

A hazai gazdasági életnek legnagyobb eseménye most az a két kereskedelmi megállapodás, amelyeket a kormány egyrészt a belgákkal, másrészt Hollandiával kötött a közeljövőbeni kereskedelmi összeköttetések lebonyolítása ügyében. Mindkét kereskedelmi szerződést új alapon, az eddigi kliringrendszer helyét transzfer-alapon kötötték meg.

Van Hoorn bucuresti-i holland követ és a kormány között megfelelő üzleti levelekben lefektetett megállapodás értelmében a holland kormány kötelezte magát, hogy

jövő évi május 31-ig 90 ezer tonna román búzát importál.

Amennyiben nagyobb mennyiség bevétele válik szükségessé,

Hollandia emelni fogja a búzabevitel kontinensét.

Ami a buza árát, minőségét és szállítási feltételeit illeti, vevők és eladók között ez külön megegyezés tárgyát fogja képezni. Kötelező azonban, hogy minden egyes, Hollandia felé irányuló búzaszállítványt a román nemzeti export hivatal megfelelő származási bizonyítvánnyal lásson el. A transzfer-alapon létesített megállapodás szerint a kilencezer vagonot kitevő buzaexport

nyolcvan százalékaért szabad nemesváltást kapunk, míg husz százalék erejéig kötelezte magát kormányunk, hogy a holland gvarmatokról kávé, tea és kakao behozatalát engedélyezik.

A szerződés mindkét állam részéről ez év december 31-én revideálható. Érdekessége a hollandokkal kötött kereskedelmi szerződésnek, hogy a Nemzeti Bank előlegezni fogja a hazai termelőknek a Hollandiába szállított búzakontingensek árát.

Belgiummal lényegében ugyanilyen feltételek között kötött kormányunk kereskedelmi megállapodást. A megállapodást egyelőre három hónapra kötötték meg, de ha egy hónapon belül egyik fél sem mondja fel, a három hónap lejártá után újabb három hónapra érvényes a szerződés, amelyet a hat hó eltelte után az újabb megállapodás megkötésénél tárgyalási alapul vesznek. Bucuresti-i közgazdasági la-

pokban részletes tudósítások jelentek meg arról, hogyan bonyolította le a Nemzeti Bank a szerződés értelmében Belgiummal a nagyarányu külkereskedelmi ügyleteket. Eszerint külön számlát nyit a Nemzeti Bank. Ezen a

számlán a belgáknak a román szállításokért esedékes fizetéseit belga frankban vételezi be a Nemzeti Bank, amely az összegeket a belvárosi exportöröknek leiben fizeti meg. Ha más pénznemben történtek a fizetési megállapodások, belga frankra számítják át ezeket a pénznemeket és az esedékességeket megelőző naplártyókat veszik figyelembe. A Nemzeti Bank kamatmentesen kezeli az általa megforgatott összegeket. A belga szállításokért esedékes romániai fizetéseket az előbb említett számláról eszközli a belga szállítók részére a Nemzeti Bank. A szerződésben megállapított szállítások teljes lebonyolítása után megmaradó összegből a Nemzeti bank háromszázeczer belga frankot a Belgiumban tanuló román nemzeti-ségű tanulók devizaszukségeik fedezésére fordít.

Háromnegyed milliárdos gyapotbehozatalra kapott engedélyt a fogyasztási szövetkezetek központja

BUCUREȘTIBŐL jelentik: A minisztertanács a fogyasztási szövetkezetek központjának hatalmas arányu gyapotbehozatali akció lebonyolítására adott engedélyt. A szövetkezeti központ a háziiparban használt durva gyapotárúnak hétszázhusz millió lei értékben való behozatalára kapott engedélyt. Az engedélyezett mennyiségből három és félmillió kilogrammot Angliából, másfélmillió kilogrammot Csehszlovákiából és Ausztriából importál a fogyasztási szövetkezetek központja. A minisztertanács utasítást adott, hogy a Nemzeti Bank az üzlet lebonyolításánál szükséges devizamennyiségeket a szövetkezetnek rendelkezésére bocsássa.

Motorkerékpár-gyárat és gépkocsiszerelő-üzemet akar felállítani Transilvaniában egy angol érdekeltség

Egy nagy angol tőkeérdekeltség képviselői a napokban Cluj—Kokozsvár és Turda—Torda környékén tanulmányozták a helyszíni viszonyokat abból a célból, hogy megfelel-e ez a vidék nagyobbarányu gyáralapítási terveinek. Az angol tőkeérdekeltség motorkerékpár-gyárat akar létesíteni az országban és egy gép-

kocsiszerelő üzem felállítását is tervezi. Utóbbi csak az Angliából érkezett gépkocsialkatrészek összeállításának céljait szolgálná. Az angol vendégeknek különösen Turda—Torda nyerte meg tetszését az ottani földgáz miatt, amely jelentékenyen olcsóbbá tenné a tervezett gyárvállalatok üzemköltségeit.

Modern tengeriszáritó-készülékeket állítanak fel a kikötőkben

Nemcsak az exportra, hanem a belföldi hasznáira szánt tengerit is szárítani fogják

Ismeretes, hogy az utóbbi idők általános esőzései nagymértékben feljavították a tengeri-termés várható kilátásait. Az általános esőzés azonban nemcsak használ a tengerinek, hanem bizonyos tekintetben árt is, mert a nedvűs magvak nehezen száradnak és könnyen romlanak, miáltal nemcsak exportcélokra nem alkalmasak, hanem belföldi használatra sem. A hazai kikötők vezetőségei közös akcióval nyolc darab tengeriszáritó-készüléket szereztek be

külföldről. A modern apparátusokból hatot olaszországi, kettőt német gyárak szállítottak. A nyolc készülékből a brailai kikötő három, a galati-i kikötő kettőt, Chilia-Nouă, Corabia és Calafat egy-egy készüléket kap. A tengeriszáritó apparátusokat már az idejéig exporttengeri kiszáritásánál használatba akariák venni, sőt az a tervük az illetékes tényezőknek, hogy a belföldi használatra kerülő tengerit is szárittadják, legalább azokat a kontingen-eket, amelyek emberi táplálkozás céljaira kerülnek használatba, mert a nedves, dohos tengeri nagymértékben egészségtelen.

A tűzifa fuvardijának csökkentését kívánják a bucurestii fakeskedők

Bucureștiből jelentik: A bucuresti-i tűzifa-kereskedők értekezletet tartottak a fővárosi iparkamarában V. Stoicovici, a Kamara főtákarának elnökletével. Az értekezlet a tűzifa olcsóbbá tételének kérdésével foglalkozott.

A kereskedők rámutattak arra, hogy a tűzifa drágulása elsősorban a termelői ár emelkedésének tulajdonítható, ami vagononként 800 leire rug, másodsorban jön számításba a vasuti fuvardij-emelés, ami vagononként 500 leit tesz ki, bucuresti-i paritásban. A tűzifa olcsóbbá tétele ennek megfelelően csak olyképpen oldható meg, ha a vasut az egész év tartamára a mainál kedvezményesebb szállítási tarifát biztosít a tűzifának. Ennek a reformnak az esetében a szezonarifa további fenntartását nem tartják szükségesnek a kereskedők.

A főváros évi tűzifa-szuksége mintegy 70—80.000 vagonra rug. A szállítás sima lebonyolítása érdekében a kereskedők komplett teherárszervevények rendelkezésükre bocsátását és a tűzifa vasuti fuvardijának 25 százalékos csökkentését követelik.

A bucuresti-i kamara a kereskedők óhaitásait és javaslatait memorandumba foglalva eljuttatja az illetékes kormánytényezőkhöz.

Ma pénteken

„BOB HERCEG“

szabadtéri előadása

a katolikus gimnázium udvarán. Főszerepben:
Krémer Mancsi és Erényi Böske

Jegyek elővételben a téli színház pénztáránál!

Petroleumért rezet kapunk Jugoszláviából

Bucurestiből jelentik: A kereskedelem és ipartügyi minisztériumban az ügyben kiküldött jugoszláv delegációval tárgyalások folynak, amelyek szerint Romániából petrolumot exportálunk Jugoszláviába, ahonnan megfelelő mennyiségű rézanyagot kapunk. A tárgyalások részleteiről hivatalos jelentést még nem adtak ki.

A Hangyaszövetkezet bonyolítja le Magyarországon egész buza-kereskedelmét

Cluj—kolozsvári borkereskedők értesítése szerint Magyarországon nagyjelentőségű kormányintézkedés történt az ottani borkereskedelem ügyében. A kormány ugyanis elhatározta, hogy az egész borkereskedelmet a Hangyaszövetkezet utján bonyolítja le. Hogy ez lehetővé váljon, kétszáz ezer hektoliter ürtartalom erejéig az állam betonhordókat épített, míg a Hangyaszövetkezet kötelezi magát, hogy saját költségén harmincezer hektoliter erejéig épített cementhordókat. A Hangya elsősorban a jobbminőségű borokat vásárolja fel a termelőkötől és borkereskedőktől és ilyen módon „egykéz” utján bonyolítja le Magyarország borkereskedelmét.

Háborus buzarendeletet léptetett életbe a Franco-kormány

A spanyol nemzeti kormány érdekes háborus rendszert vezetett be a birtokában levő területek kenyérellátásának ügyében. A spanyol nemzeti kormány ugyanis maximálta a buzaárakat és a belföldi piac egész buzakészletét ezen az áron felvásárolja. Gondoskodik a kormány egyben arról is, hogy megfelelő területeket vessenek be búzával, miért is a buzaföldek nagyságát rendeletileg szabályozza. Magánosoknak csak az állami igények kielégítése után van jogukban a maximális áron búzát vásárolni. A buza importját és esetleg exportját a kormány saját hatáskörében végzi.

= Mennyi gyapotföld van Indiában. A római nemzetközi gyapot-intézet statisztikai adatai szerint ebben az évben Indiában, a világ legnagyobb gyapottermelő területén 6 millió 175.000 hektár földön termelnek gyapotot.

= Állat- és tejtermékiállítás Constanta-ban. E hó 28-án és 29-én nagyarányú állatkiállítást rendez a Mezőgazdasági Kamara Constanta-ban. A kiállítás keretében elsősorban Dobrugea szarvasmarha és szárnyas-állományát, valamint tejtermékeit mutatják be. A kiállítás rendezősége a nyertes gazdákat díjazni fogja.

= Hetvenöt százalékos utazási kedvezmény a szerb nemzeti kongresszus résztvevőinek. Augusztus 28-tól 30-ig tartják meg Timisoara—Temesváron a szerb nemzeti kongresszust, amelyre az államvasut 75 százalékos kedvezményt nyújt olyformán, hogy odautazásnál negyedáru jegyet kell fizetni, míg a visszautazás teljesen ingyenes.

CARMEN-SYLVA (MOVILA)

Grand Hotel Movila és Hotelul Bailor

Nyitva június 1-től szeptember 30-ig.

Komfortos szobák, folyóvízzel, pensioval vagy anélkül,

Meleg iszapfürdő kurák 3.800 leitől

beleértve a teljes pensiót, orvosi vizsgálatot, fürdővel és összes taxákkal.

Prospektusok és ingyenes információk, szobarendelések eszközölhetők az „Europa” Organizatiunea Română de Voiaji și Turism összes ügynökségeinél, valamint a szállodák igazgatóságainál. Interurbán telefon: 20. Carmen-Sylva.

SPORT KÖZLÖNY

Nem mondott le Tilea Viorel dr., a futbollsövetség elnöke

— Elhalasztották az UFSR osütörtöki ülését —

BUCURESTI. A nemzeti bajnokság körül kavargásban még mindig nincs semmiféle kilátás. A helyzet éppen olyan bonyolult és zavaros, mint azelőtt volt és az UFSR csütörtökre tervezett ülését elhalasztották. Ilyenformán mindkét fél, akik egymással szemben állnak, halasztást kapott és a Comitetul Federal ülése lesz hivatalos majd a nemzeti bajnokság formulája ügyében dönteni.

Vasárnap a Carol-kupa döntőjét bonyolítják le a fővárosban és a bajnoki programmal halasztást szenvedett, szeptember 5-én pedig az országos válogatott csapat a fővárosban szerepel, szeptember 12-én viszont a Balkán-játékok miatt nem lehet bajnoki forduló, úgy hogy a bajnokság megkezdése csak szeptember 19-ére várható.

A levalószínűbb, hogy az a tervezet nyer megvalósítást, amely szerint két 14-es csoportban küzdenének a bajnokságért és pedig az egyik csoportban a régi divíziós csapatok a Phoenix és a Sportul Studentesc bevonásával, a másikban pedig a két B) ligacsoport első 7—7 helyezette.

Olyan hírek terjedtek el a mai nap folyamán, hogy Tilea Viorel dr., a szövetség elnöke lemondott, ezeket a híreket azonban megcáfolták. Tilea dr. nem mondott le és nem is mond le akkor sem, ha a kétszer 10-es csoportbontást megváltoztatják is.

Szombat délben utazik Timisoara-Temesvárról a fővárosba a Nyugati Liga válogatott csapata

— 5 aradi játékos a ligaválogatottban —

Mint ismeretes, a Carol-kupa döntőmérkőzését vasárnap bonyolítják le a fővárosban és az idő rövidsége folytán a Nyugati Liga válogatott csapata már nem tarthat triált, hogy annak alapján állítsa össze a lehető legjobb csapatot. Ennek ellenére a Nyugati Liga olyan kitűnő együttest állít ki a Déli Liga ellen, mely méltó ellenfele lesz a fővárosiaknak.

Ma délelőtt átirat érkezett a Nyugati Ligától az alkerületi sportszövetséghez, Ferdinand Gheorghe titkárhoz, melyben felszólítják a kerületet, hogy három AMEFA-, valamint két Gloria-játékost szombaton délelőtt irányítsanak Timisoara—Temesvárra, ahonnan szombaton délben indul a Nyugati Liga válogatott csapata a fővárosba.

Az AMEFA-ból Sadovschi, Szaniszló és Perneky, a Gloria-ból pedig Dobra és Volentir

a liga jelöltjei, akiket az alkerületi sportszövetség már értesített is és a játékosok szombaton el is fognak utazni.

A ligaválogatottat még nem állították össze, de minden valószínűség szerint a következő összetételű csapat fog a Déli Liga reprezentatív együttese ellen kiállni:

Pawlovici (Sadovschi)	Ripensia	AMEFA
Bürger	Ripensia	Volentir
Demetrovici	Chinezul	Gloria
	Dobra	Szaniszló
	Gloria	AMEFA

Bindea Schwartz Perneky Thlerjung Dobay Ripensia Ripensia AMEFA Chinezul Ripensia

Tartalékokként Nagy Tibor (Ripensia), Chiroi (Ripensia), Bajusz (Chinezul), Beke (Ripensia), Zsizsik (CAMT), Reiter (CAMT) jöhetnek elsősorban számításba.

A Déli Liga válogatott csapatát csak pénteken állítják össze, ez az együttes alighanem a következő lesz:

	Iordachescu	
	Venus	Rosculet
Sfera		Rapid
Vintila	Feraru	Raffinszky
Rapid	Venus	Rapid
Ploesteanu	Auer	Barátky
Venus	Rapid	Rapid
		Bodola
		Bogdan
		Venus
		Rapid

O Szeptember 6-án hitelesítik a Rovine—pécskai pályát. Az alkerületi sportszövetség illetékes bizottsága szeptember 6-án, hétfőn délután utazik ki Rovine—Pécskára, hogy az ottani pályát az elkövetkező bajnoki idényre hitelesítse.

O Csehszlovákia—Magyarország 6:1. A póstyéni tenisz KK mérkőzés végeredménye. Az utolsó napon: Cejnere csehszlovák—Szigeti magyar 6:1, 6:1, 6:1.

O Nem adja ki a Venus Humist. A kitűnő görög válogatott középcsatár kiadatását kérte ugyanis a görög szövetség az FRFA-tól, azonban a Venus Eladescu ügyvezető elnök utján beadványt nyújtott be a szövetséghez, amelyben megtagadja volt centerének kiadatását. Az FRFA az ügyet a FIFA elé terjeszti.

O Bodola a szombat—vasárnap—keddi mérkőzések hőse. A román—osztrák futballmeccsek statisztikájából kitűnik, hogy a mérkőzéseken a legtöbb gólt Bodola, a Venus csatára lőtte, számszerint négyet. A tornán látottak alapján megállapítást nyert, hogy az osztrák Hahneman (Admira) és Sesta (Austria) mellett Bodola volt a legjobb játékos.

Négy csodálatos déli utazás „a MILWAUKEE” gőzössel.

HAPAG-utazás Madeira és a Földközi-tengerre aug. 29-től szept. 17-ig. Utazási költség 400 márka

Nagy HAPAG keleti utazás szept. 19-től október 12-ig. Utazási költség 500 márka

HAPAG őszi Földközi-tengeri és Atlanti oceáni szigetekre való utazás okt. 14-től nov. 1-ig a „Reliance” gőzössel. Utazási költség... .. 400 márka

HAPAG utazás az Azori szigetekre, Madeira és Marokkora szept. 17-től okt. 8-ig. Résztvételi díj 475 márka Jól csakis a

Hamburg-Amerika Linie

hajóival utazhat.

Prospektusok és információk:

Künstler A.

Vízum- és utazási irodája

Arad, Bulev. Regina Maria 24. Telef. 1086.

A Gloria nyerte a Caracostea-teniszkupa zónadöntőjét

Gloria—CAA 3:1

Csütörtökön folytatták a Gloria teniszpályáján a szerdán megkezdett Caracostea-kupa zónadöntőt és a csütörtöki két meccs közül az egyiket a CAA, a másikat a Gloria nyerte; ennek következtében a Gloria már meg is nyerte a zónadöntőt, miután a még hátralevő egyes-mérkőzés már nem befolyásolja a végeredményt.

A csütörtöki mérkőzések a párossal kez-

dődtek, amelyen a CAA kettőse, Kelemen, Irgl 6:3, 7:5 arányban győzte le a Gloria párosát: Domborát és Halmageanu dr.-nét.

A páros után került sorra a Dombora (Gloria)—Irgl (CAA) egyes-játék, amelyen háromszettes pompás győzelemmel Dombora győzött 7:5, 5:7, 6:1 arányban. A hátralevő Crăznic dr.-né (Gloria)—Kelemen Gizi (CAA)-meccset pénteken délután 5 órakor bonyolítják le a Gloria-pályán.

A sportvonat utasai

legkényelmesebben és legolcsóbban a

BELVÁROSI PENSIO-ban

lakhatnak és étkezhetnek. Budapest, IV. Veres Pálné-u. 10. Teljes pensio naponta Pengő 7.50. félpensio Pengő 6.50.

Jelentkezni lehet a Wagon-Lits//Cook menetjegyiroda aradi fiókjánál, valamint az Aradi Közlöny irodájában

Sport-különvonat

Budapestre utlevél nélkül,

csak személyazonosság igazolvánnyal

Aradról indul szeptember 10-én reggel.
Budapestre 15-én éjfélkor.

Részvételi-díj 1.285.— lei.

Beiratkozás a

WAGONS-LITS//COOK

Menetjegyirodában
ARAD, Minorita-palota.

APRÓ HIRDETÉSEK.

ALKALMAZÁS

PERFEKT szabású bucuresti-i női divatszalonba kerestek. Ajánlatok „Perlekt” jellegre Rudolf Mosse Bucuresti, Bdul Fratianu 22. küldendők.

MINDENES perfekt szakácsnő magas fizetéssel, két-zemélyes családdal felvételt. Bul. Reg. Ferdinand 5. I. emelet 8. 4461

Bucuresti női konfekció áru ház keres esőrangú férfi eladót, román, német, francia nyelvtudással. Ajánlatok „Biztos” jellegre a Carol Schuller hirdetőbe, Bucuresti

LAKÁS

kiadó a fő éren, egy különbejárású üres szoba folyó vízzel. Cim a kiadóban. 4449

Keresek komfortos egyszobás garzonlakás. Benedek, Erdélyi-bank

Kétszer kétszobás modern, új lakás szept. 1. vagy 15-re kiadó. Ugyanolyt egy vasálya és egy ré ágy eladó. Strada Daclilor 14. (Munkásbiztosító mellett). 4464

Négyosztós, parkettás, fürdőszobás lakás zárt folyóvízzel, szeptember 1-re hav. 1600 lei hűbér mellett kiadó. Calea Raunei 35 a.

Bérbe vennék

Aradon november, vagy február elsejére modern 6-7 szobás **keres**

magánházat,

vagy villát, lehetőleg a központban.

Cimeket a kiadóba kérek.

INGATLAN

Feltűnő alkalmi ház eladás!

Belvárosi értékes utcájában emeletes ház teljesen jókarban, több 3 és 4 szobás, fürdőszobás lakással, szőnyegek, csatornázással, előnyös árban, 850.000 leiert eladó.

Megtekinthető kizárólagos megbízott: HAASZ ingatlanforgalmi irodája utján Arad, Str. Eminescu 20-22. 4463

VÉTEL ELADÁS

Használt villanyhátszárító gépet és fürdőkádát megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Ping-pong asztalt keresek megvételre. Cimeket a megjelöléssel a kiadóba kérek.

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ocska butorkat, ruhaneműket, ágyneműt, matracot, szőnyegeket, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket, festményeket, hangszereket, matulatúrapipt, ócskavasat, padlasholmit, — Vásárolók lakásban és padlason heverő bármilyenféle felesleges holmit, lim-lomot stb Vidékre is megyek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóba, vagy lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra házhoz jövök. Gofdu-ucca 5. Steiner Sándor.

KERESZTHUROSI bécsi zongora elcs. n. eladó. Cim a kiadóban. 4462

4+1 lámpás modern szupper, gyári készűllék eladó. Cim a kiadóban.

Figyelem! Alkalmi nagyvásár a

„TEMPO”-ban
Írógép, hálószobák 4500 leitől, pianók 9000 leitől, kombinált festett szekrény, bel- és külföldi összekötő szőnyegok, varrógépek, antik faacillár, modern ebédlő Zalogtárgyak közvetítését a ve.ünk 8 szekettetésben álló timisoarai zálogházba elvállalunk. Megnosszabittásokat olesón eszközölünk. — Zalogtárgyakra előleget nyújtunk. TEMPO bizományi üzlet, Arad, Fischer Eliz-palota.

Ebédiasztalt, 4-6 székkel, jóállapotban levőt, megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérem leadni.

KÜLÖNFÉLÉK

Jo környékkel, julforgalmu vámmamot bérbe vennék Gulyás József, Neráu (Timis Torontal.)

Mielőtt házát vakolattatja Mielőtt lakását festeti Mielőtt költözik, ugy villamosvezetéket és azok tartozékait fektetése szigetelő-csőbe falba **NAVRÁDI-val** Arad, Str. Metianu. 982

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, AUGUSZTUS 27.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek, majd gyógyászati és háztartási tanácsok. — 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállás. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelzés, tőzsde, bel- és külföldi hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Utolsó hírek. 19: Időjelzés, időjárásjelzés. 19.03: A Stanescu-zenekar szórakoztató zenéje, Titi Botez ének-

számaival. A műsor második részében különböző népdalok az ország egyes vidékeiről. 20.30: Rádiógyetem. Nicolae Iorga egyetemi tanár előadása. 20.50: Jehudi Menuhin hegedűhangversenye, gramofonlemezek. 21.30: Operaelőadás gramofonlemezek. Puccini: „Tosca”, opera 3 felvonásban, a milanoi Scala kórusával és zenekarával. Vezényel: Sabajno. Az I. felvonás szünetében (22.05—22.20): Könyvszemle. A II. felvonás szünetében (23—23.15): Sport. Hírek. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven. 23.55: Utolsó hírek. — Késéltel adó (212 m.): 21: Gramofonlemezek. 21.20: Közlemények. 21.30: Gramofonlemezek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Időszertű szemle. (Felolvasás). 11.45: Nyári betegségek. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. Időjárásjelzés. 13.05: Kiss Lajos és cigányzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. — 14.30: Eugen Stepat és balalajkenekara. 15.40: Hírek. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: Hogyan született meg a Don Quijote. (Felolvasás). 18: A gyermek és a bot. — 18.30: Baranyi Lili zongorázik. — 19: Szemere Bertalan. 19.30: A Szekesfővárosi Zenekar hangversenye. — Szünetben kb. 20.15: Sportközlemények. 21: Ascher Oszkár magyar írók műveiből ad elő. 21.35: Cigányzene. Közben kb. 22: A rádió külügyi negyedőrája. 22.50: Hírek. 23.15: Beethoven: III. szimfonia (Erioca). 0.10: A rádió szalonzenekara.

Bécs. 8.10—9: Lemezek. 12.05: Beethoven: IX. szimf. (Salzburgból). 13.15: Operalemezek. 14.10: Szórakoztató lemezek. 17: Hírek. Szórakoztató lemezek. 18.30: Temnitschka zeneszerző művei. 20.25: Bárzene. 23.20: Híres énekesek lemezei. 24—0.30: Híres énekesek lemezei.

Belgrád. 13: Népdalok. 13.45: Nagy rádiózenekar. 18.20: Lemezek. — 19: Népdalok. 19.45: Hauser András hegedű. 21.30: Mokranjac János esellőzik. 23.15—24: Rádiózenekar.

Deutschlandsender. 7: Lemezek. 7.30: Könnyű zene. 13: Déli zene dalokkal Brémából. 16.45: Valent énekes lemezei. 17: Baden-Baden fürdőzenekara. 23.30—1: Könnyű és tánczene szopránadalokkal.

Milano. 20: Vegyes zene. 22: Csendőzenekar. 23.10: Galliera orgonaművész játéka. Utána: Tánczene.

Pozsony. 11.10: Magyar hírek. A 39. gyalogezred fuvószenekara. 15.40—16: Lemezek. 17.10: Pöstyéni fürdőzenekar. 19: Magyar műsor. 23.20: Magyar hírek. Utána: Lemezek.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 28.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezek, majd gyógyászati és háztartási tanácsok. — 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállás. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelzés, tőzsde, bel- és külföldi hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Utolsó hírek. 19: Időjelzés, időjárásjelzés. 19.03: A Stanescu-zenekar szórakoztató zenéje, Titi Botez ének-

14.30: A hangverseny folytatása. 15: Utolsó hírek. 19: Időjelzés, időjárásjelzés. 19.03: Katonazene. A tiszt előkészítő iskola fuvószenekarának hangversenye, Lt. Horia Pandrescu vezényletével. A műsorban részletek a következő szerzők műveiből: Planquette, Joh. Strauss, Auber, Muresanu, Schubert, Volkstätt, Steinbeck. 20.15: Rádiógyetem. Ion Conca felolvasása Baden Powell életéről és működéséről. 20.35: Alexandru Boiescu énekhangversenye. 20.55: Gittár- és éneklőfűrészhangverseny. — 21.15: A Melody-jazz táncszámai Correl Livianu dalaival. 22.30: Sport. Hírek. 22.45: A Gică Ionescu-Găină zenekar szórakoztató hangversenye. Közvetítés a „Continental” éttermből. 23.45: Hírek a külföldre franciául és németül. 23.55: Utolsó hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Bartók József elbeszéléseiből. (Felolvasás). 11.45: Mit rézünk meg? 13: Déli harangszó. Időjárásjelzés. 13.05: Rendőrzenekar. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelzés. 14.30: Hanglemezek. 15.40: Hírek. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: A varázsoálcika. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelzés, hírek. 18: Arany a magyar föld mélyében. Közvetítés a recski bányából. 18.35: A rádió szalonzenekara. 19.25: Farkass Jenő csevegése. 20: Csóka Feri és cigányzenekara. — 21: Egyfelvonásosok tarka-estje. Rendező Bánócz Dezső dr. Zongorán kísér Polgár Tibor. Utána kb. 23: Hírek, időjárásjelzés. 23.25: Közvetítés a margitszigeti Piccadilly-étteremből. Vécsev Ernő jazz-zenekara játszik, Horváth Ernő énekel. 0.10: Hanglemezek. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 18—18.25: A rádió szalonzenekara. 19—19.25: Mezőgazdasági félóra. 20.30—20.55: A szkratávírótól a stúdióig. 21—22: Hanglemezek.

Bécs. 8.10—9: Filmlemezek. 11.50: Parasztzene lemezek. 16.15: A heimburgi dalegylet hangversenye. 17.25: Vegyes lemezek. 20.30: Rádiózenekar. 22.40: Svéd Sándor bariton éneke. — 23.20: Szimfonikusok. Utána: Lemezek.

Belgrád. 13: Rádiózenekar. 14.15: Kardalok. 18.20: Népdalok. 18.50: Lemezek. 19.30: Holotkov Pál énekel. 20: Lemezek. 21: Rádiózenekar. 23.15: Vendégloji zene. Utána: tánclemezek.

Berlin. 7.30: Könnyű zene. 19: Szórakoztató zene. 20.15: Szoprán-, szaxofon-, harmonika-, gitár és kézzongorás verseny. 21.10: Millöcker: Gasparone. 3 felvonásos operett. 23: Hírek. Utána: Tánczene.

Milano. 20: Vegyes zene. 22.30: Szimfonikus hangverseny a Massenzio-bazilikából, Mascagni vezényletével. Utána hírek, majd tánczene.

Pozsony. 11.10: Magyar hírek. 11.35: Lemezek. 13.35: Szórakoztató zene. 14.45: Lemezek. 15: Német és magyar hírek. 15.20: Lemezek. 18.55: Lemezek. 19: Magyar műsor. 23.20: Magyar hírek. Utána Prága.

Színpadra lép a 4 kiszabadult halálra ítélt néger

Newyorkból jelentik: A kilenc halálra ítélt scottsboroi néger közül négy, aki most szabadult ki, színpadra lép. Mint emlékeztető, hat évvel ezelőtt a kilenc néget letartóztatták, mert állítólag erőszakoskodtak egy fehér nővel. Valamennyiüket halálra ítélték, de mindig újra sikerült elérniök perük újrafelvételét és ártatlanságuk ma már nyilvánvaló.

A kilenc néger közül négyet ügyvédje végleg kiszabadított és ez a négy: Glen Montgomery, Eugene Williams, Willy Robertson és Roy Wright most egy nagy newyorki színházban fellép. Azt a jelenetet fogják eljátszani, amikor hatévi rabság után szabadlábra helyezték őket és elhagyták a börtönt. Ügyvédjük a börtön előtt várta őket autóval és a négy néger karjával fedve el fejét, rohant ki az autohoz, mert biztosra vették, hogy tömeg várja őket a börtön előtt és meg fogják verni őket.

UJ KÖNYVEK

„So war es einst...”

Szeptember elején jelenik meg Gross Adolf legújabb könyve. A közismert író német nyelven megjelenő művét érdeklődéssel várja ezuttal is az olvasóközönség. Az érdekesítő, regényes életrajz megrendelhető a szerzőnél (Eminescu-ucca 13. sz., Bauerné). A szerző kiadásában megjelenő könyv ára finomabb kivitelben 40 lei, fűzött példány 30 lei. Az író eddig tizenkilenc művet adott ki, amelyek kivétel nélkül megérdemelt sikert arattak. Fordulatos, szép stílusban, érdekesítően ír, úgy hogy mindvégig leköti az olvasó figyelmét.

Freud Sigmund: Az ősválami és az én (Pszichoanalitikus tanulmány.) Freud: Das Ich und das Es c. munkája betetőzése és összefoglalása a lélek szerkezetére, fejlődésére és dinamikájára vonatkozó előző elgondolásoknak, amelyek Freud erre vonatkozó előző munkáiban, főleg pedig az 1920-ban napvilágot látott *Jenseits des Lustprinzips*-ben jutottak kifejezésre. Az ősválami és az én-ben Freud a léleknek tisztán pszichológiai tagolását a *Jenseits*-ben leírt és biológiai mélységig megalapozott ösztönéletre építette fel. Így az ősválami és az én a legvontabb pszichológiai magasságokban sem veszti el a természettudományos talajt. Freudnak ebből a munkájából indult ki az újabb énépszichológia. Nemcsak a pszichoanalitikus, hanem a pszichológus, a pedagógus, az etnologus és a legtöbb szellemi tudomány művelője sem dolgozhat az én analitikusan meghatározott fogalma nélkül, amelynek kristálytiszta képét klasszikus egyszerűséggel tárja fel előttünk Freud munkája. Fordította dr. Hollós István. Pantheon kiadásában jelent meg, mint a pszichoanalízis többi könyve. (Bálint Alice: A gyermekszoba pszichológiája Lei 96. Freud: Lélekelemzési tanulmányok, fűzve 125, kötve 165. Ferenczi Sándor: Katasztrófák a nemi működés fejlődésében 129. Ferenczi: A pszichoanalízis rövid ismertetése 92 lei. Freud: Önéletrajz 92 lei. Freud: Az ősválami és az én fűzve 92 lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

Richard Katz: Kert a hegyek között. A világcsavargó Richard Katznek legújabb könyve egy kisdarab világot ölel körül: a szerző locarnói házat és kertjét — állataival és növényeivel, örömeivel és gondjaival, zivatarával és változó évszakával. De ha a könyv mottoja a Goethe-vers is: „Vonz a világ, az ember utja mégis Végül a boidogító csend felé visz”, — a csend, melyet ábrázol, mégis csak újra az egész világ és az egész élet — s mindenekelett — az egész természet. Értelmes, jóságos és főképp bölcs könyv ez, amelynek minden sorából árad a szívhez szóló vidámság, bár a szenvedésről sem hallgat, amely minden földi életnek öröksége. Katz érett tudással, erőteljes nyelven írja le bensőséges, gazdag életét a nyári pompában virágzó vagy téliesen fohérló kertben, kutyái közepe, melyek az író leghűbb barátai, Rló, a borzas, de bátorszívű kis sealyham, gyöngéd társnője Bamba s kettejük kölykei haláluk után is tovább fognak élni az irodalomban. Valóban mélyen járó s mégis derűs, mindenkép ajánlható könyv, mely az írónak sok százezerre rugó olvasói táborán, utikönyveinek barátain kívül, még számos új barátot fog szerezni: mindazokat, akik értik és szeretik a természetet. A kitűnő könyv Grill kiadásában, szép kiállításban fűzve 139 lei, kötve 185 lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérjen Grill szépirodalmi jegyzéket.

Az ARADI KÖZLÖNY

(13.)

regénye

— Jöjjön, doktor, éhes vagyok.
Lady Durain vacsora után jókedvűen vonult a dohányzóba, ahol Krafft-Wonckert sakkpartira invitálta.

— Nem tudok még elaludni, viszont a tánchoz nincs hangulatom.

— Ne haragudjon, Lady, magának túl gyenge ellenfél lennék. Ellenben keresünk az utasok között valakit... egy sakkbajnokot, aki végre magát veri meg.

— Talán én — szólalt meg mellettük egy hang. — Megengedi, Allington vagyok. Szenvédélyes sakkjátékos.

Lady Durain meglepetten tekintett az idegenre. A délutáni rejtélyes férfi volt.

— Nagyon örülök, Mr. Allington — felelte. Pár perc múlva hármában ültek a dohányzó egyik sarkában. Az első félórán egyik sem szólalt meg, minden figyelmüket a sakkjábla kötötte le.

— Nagyszerűen játszik — jelentette ki egy sikerült húzás után az orvos.

— A partnernőm nem kevésbé — bókolott Allington, rokonszenves mosollyal.

— De az ön húzásai egészen rendkívüliek. Sok sakkbajnokot láttam már játszani, de egy-egy húzása teljesen különleges módszert árul el.

— Lehet, hogy ezt a megnyitást nem látta. Egy indiai rajah tanított meg rá, akinek udvaránál éveken át működtem házitánítóként. A rajah India egyik legjobb játékosa hírében áll. Ugyanannál az udvarnál működött nyelvtanárként egy angol konzul özvegye is, akihez Lady Durain meglepő módon hasonlít. Egy éjszaka a hölgy nyomtalanul eltűnt. Biztosra veszem, hogy meghalt, mert eltűnése előtt a halál jelét láttam a homlokán.

— Ezért nézett annyira a fedélzeten? — jegyezte meg Lady Durain. — Talán azt hitte, hogy én vagyok az özvegy, aki váratlanul feltámadt?

— Nem, erről szó sem lehet. Ilyen tévedést nem szoktam elkövetni. Nehogy azonban félreértse érdeklődésemet, megengedi, hogy nyíltan ismeressem annak okát?

— Természetesen, Mr. Allington. Krafft-Woncker dr. már azzal gyanúsította meg magát, hogy titokban belémszeretett.

— Ez valószínűleg mindennapos esemény lehet életében, Lady Durain — bókolott gálánsan a férfi — az én érdeklődésemnek azonban más alapja van.

— Most már nagyon kíváncsi lettem.
Allington komoly tekintetű vetett az asszonyra.

— Lady Durain, én skót származású vagyok. A skótok, éppen úgy, mint India egyik törzsének népe, különleges adománnyal bírnak az ember ugynevezett „hypokrata arcának” felismerésére.

Ez röviden azt jelenti, hogy az emberek arcán különös, le nem írható jel mutatkozik, amikor közeledik feléjük a halál. Csak kevés kiválasztott ismeri fel ezt a jelet. Be kell ismernem, hogy először azt hittem, hogy a titokzatos jelet viseli arcán, most azonban, hogy közvetlen közletről látom, életben először, bizonytalanná lettem. Nem látom a halál-jelt.

— Remélem, hogy a legközelebbi harminc éven belül nem is mutatkozik — tréfálkozott az asszony — még korainak találnám a másvilágra való vándorlást — majd kíváncsian folytatta. — És mondja, ha ez a jel félreérthetetlenül látható, teljesen biztos?

— Ki van zárva minden tévedés, Lady. Akinek arcán a jel mutatkozik, órákon belül meghal.

— Furcsa, milyen biztosan állítja ezt.

— Így is van, Lady Durain.
A sakkjáték félbeszakadt, a kísérteti téma kellemetlen hangulatot teremtett. Lady Durain azonban hamarosan erőt vett a furcsa érzésen és gunyolódva mondotta az orvosnak.

— Mit szól mindehhez, doktorkám. Kár, hogy Mr. Allington nem jön velünk Kinába, Tudja, a doktor új ott valami Rasacoy nevű, évszázadok óta élő embert keres. Milyen érdekes volna, ha maga felfedezné Rasacoy arcán a titokzatos jelet, úgy hogy a doktor mindjárt bevárhatná a halált. S magával vihetné a koponyáját megfelelő vizagá-

lat céljából. Ott talán nem tévedne Mr. Allington, mint nálam...

Allington megértette a feléje irányított iróniát és miután Lady Durain nem volt már hajlandó befejezni a sakkjátszmát, könnyed meghajlással elköszönt.

A gőzös nyugodt biztonsággal haladt az északában az indiai óceán felé...

— Jó reggelt, Mr. Allington. Ugylátszik nem tesz jót magának a tengeri utazás. Hol bujkált, Port Said óta nem is láttam?

Lady Durain mosolyogva üdvözölte a sápadt lesóványodott skótot, akit napokon át ledöntött lábáról a tengeri betegség. Allington nem vette tudomásul az üdvözlésben rejtőző iróniát és a fedélzeten sétáló Lady Durainhez és Krafft-Wonckerhez csatlakozott. A sakkjátszma óta többször kerültek össze és beszélgettek, a halál-jelről azonban többé nem esett szó. Lassankint barátság alakult ki közöttük, Allington azonban egy napon eltűnt és a steward az érdeklődésre csak annyit közölt, hogy a skót tengeri betegséget kapott és nem hagyja el kabinját.

Szólanul figyelték a korlátnál a hullámok játekát, amikor az első tiszt bukkant fel az orvos mellett.

— Pardon, Mr. Krafft-Woncker — mondotta — a tervezett colomboi látogatásnak el kell maradnia. Most kaptam értesítést arról, hogy pestisgyanus megbetegedések történtek Ceylon szigetén és mindössze nyolc órát tartózkodhatunk a kikötőben. De senkinek sem szabad kiszállnia. Vagy pedig, ha kiszáll, nem jöhet vissza a hajóra.

Az orvos halkán elkáromkodta magát.
— Rémes ez a járványsziget, megint nem látogathatom meg egy régi barátomat és kollegámat. Amikor Európába utaztam, azért nem lehetett kiszállni, mert maláriajárvány volt.

— Igen, amilyen paradicsomian szép Ceylon, éppen olyan veszedelmes. Majd Batávia kárpótolni fogja — válaszolta a hajóosztály, aki tisztelgett, majd tovább haladt.

— Ne káromkodjon már olyan rémesen — figyelmeztette az orvost Lady Durain.
Allington felnevetett.

— Ugye jobb nyolc napig tengeri betegnek lenni, mint két napig pestisgyanusnak a kórházban és utána a szép szigetparadicsom egyik tömegsírjában üdülni — fordult Allington felé az asszony.

Most Krafft-Woncker nevetett, Allington azonban megharagudott a tengeri betegségre vonatkozó folytonos célzások miatt.

— Csak kérdeztem, nem akartam magát megbántani — jelentette ki Lady Durain ártatlan arccal.

Krafft-Woncker dr. azonban nem engedte befejezni az Allingtonra nézve oly kellemetlen témát.

— A tengeri betegségtől aligha lehet megmenekülni — mondotta — de, ha választani kellene a két halálem között, feltétlenül ezt részesíteném előnyben a pestissel szemben. Képzelve csak el, Allington, itt fekszik a fedélzeten, az utolsó utra készen. Testére megfelelő sulyokat akasztanak, a résztvevő utasok körülállják holttestét és ott lent várják a kedves kis cápák. Ha a figyelmes cápák utközben el nem kapják, úgy gyors tempóban lesüllyed az óceán fenekére, Lemuria átomország kellős közepébe és...

— Az Istenért, hagyja már szegény Allingtonot — szakította félbe Lady Durain a beszédaradatot — már egészen belesápadt a maga előadásába. Inkább magyarázza meg szépen, honnan gondolja, hogy tényleg Keletafrika és India között feküdt-e elsüllyedése előtt sokat emlegetett Lemuria nevű átomország.

— A tudomány megállapításai szerint itt volt, bár még semmiféle konkrét adatot nem láttam, amely azt bizonyította volna be, hogy ez a csodálatos ország egyáltalában létezett. Kirman perzsa városban hallottam egyszer egy mesemondó öreg embertől egy ősi legendát, amely szerint ezen a tájon az óceán mélyére süllyedt egy csodálatosan szép földrészt.

(Folytatjuk.)

Legújabb jelentéseink:

Olasz tábornokok győztek Sant-Andernél

Negyvenöt baszk zászlóalj adta meg magát Franco csapatainak Nemzetközi intézkedések a tengeri hajózás védelmére

Sant-Anderből jelentik, hogy a spanyol nemzeti csapatok ma délelőtt vonultak be nagy ünnepléssel a városba. A lakosság rendkívül nagy lelkesedéssel és örömmel fogadta a csapatokat. Különösen meleg fogadtatásban részesítették az olasz „fekete nyíl” önkéntes hadosztályt, amely néhány hadosztályban vonult be Sant-Anderbe. Mindegyik hadosztály élén egy-egy tábornok haladt. Katonai körök véleménye szerint a város gyors bevételére az olasz tábornokok és az olasz önkéntesek áldozatkészségének volt tulajdonítható. A sant-anderi polgárőrség őrizetbe vette azokat a köztársasági érzelmi hatósági embereket, akiknek nem volt már idejük a menekülésre. Ezeket rövidesen hadbírósság elé fogják állítani. Hír szerint a nemzetieknek sikerült a város közelében még

szerdán délután lelőni egy köztársasági repülőgépet, amelyen szintén köztársasági vezető emberek akartak elmenekülni.

Salamancal jelentés szerint 45 baszk zászlóalj adta meg magát a nemzetieknek. A sant-anderiek elbeszélik, hogy szerdán reggel már nyilvánvalóvá lett a város elesete. Keddről szerdára virradó éjszaka történt meg ugyanis a városban a lázadás, amikor a nemzetiekhez húzó lakosság magához ragadta a hatalmat és előkészítette a város átadását a hozzájuk csatlakozott csendőrséggel. A reggeli órákban megkezdődött a pánikszerű menekülés a városból. Aki csak tehette, kirohant a tengerpartra, ahol vad kitérú indult meg a hajókért és a kisebb ladikokért is, csak hogy idejében elmenekülhessenek.

Sant-Ander elesete: döntő fordulat!

Páris és London politikai körrel az hiszik, hogy Sant-Ander város elesete súlyos katonai és politikai következményeket von maga után és valószínűleg fordulópontot jelent majd a polgárháború történetében. A francia és angol lapok egyöntetűen azon a véleményen vannak, hogy a hatalmak ezután már kénytelenek lesznek a Franco-kormányt hadviselő félnek elismerni. Katonai szempontból főleg azért tartják nagyjelentőségűnek Sant-Ander bevételét, mert a nemzeti csapatok közül ezzel százezer ember szabadult fel, azok a hadseregek, amelyek legjobban vannak felszerelve és amelyeknek a lelkesedése is a legkitünőbb.

Csütörtökön délelőtt mintegy 500 spanyol menekült érkezett Bayonneba Sant-Anderből. Hivata-

losan megerősítik, hogy Aguire baszk miniszterelnök is Bayonneba érkezett. Kiséretében volt a basz kormány több más tagja is.

Az angol kormány jegyzéket intézett Franco tábornokhoz, a „Noemi Iulia” hajó bombázása miatt. Az erélyes hangú jegyzékben hangsúlyozták, hogy nem ürik tovább az angol kereskedelmi hajók háborgatását és a legmesszebbmenően meg fogják torolni az esetleges újabb támadást, amely az angol hajók ellen irányul.

Genua kikötőjéből ma indult utnak a „Montecucoli” csatahajó, a távolkeleti tengerre. A hadihajón 700 főnyi katonaságot szállítanak, mely arra lesz hivatva, hogy megvédje a távolkeleten az olasz alattvalók életét és vagyonbiztonságát.

Ha nem lehet Spanyolországnak, jó lesz majd Kínának...

— Pillanatfelvétel az amerikai hadipar boszorkánykonyhájából —

NEWYORKBÓL jelentik: Husz hatalmas egyfedelű repülőgépet, amelyet eredetileg a spanyol köztársaságiak számára akartak szállítani, de miután az amerikai semlegességi törvények miatt nem lehetett továbbítani, most utnak indították Kínába. A repülőgépek 280 kilométeres óránkénti sebességgel haladnak Kína felé

Terjed a lengyelországi véres parasztforradalom

Eddig 61 zendülő lőtték agyon a csendőrök — Kilenc tartományban tört ki a zendülés

Prágából jelentik: A „Vecser” című lap tudósítója Varsóból részletes tudósítást küldött lapjának. A tudósítás beszámol a parasztforradalom terjedéséről és az ezzel kapcsolatos véres eseményekről. A tudósítás szerint 9 kormányzóság területén lángolt fel a parasztság körében a zendülés. A legerősebben a lodzi és varsói kerületekben tombol a haró. A tudósító szerint naponta véres összetűzések folynak a rendőrség és a forradalmárok között. Lodzban, az uccai harcok során 17 ember

lelte halálát, Bohniában négy, Viureb községben hét. Glagojeban tizezer paraszt tüntetve járta be a város uccáit. A rendőrség fel akarta oszlatni a tömeget, a zendülők azonban ellenálltak, mire a katonai parancsnok sortűzet intézett a tömegre. Huszonöt ember azonnal meghalt, 39 súlyos sebesültet kórházba szállítottak. Meloholiban szintén küzdelem fejlődött ki a rendőrség és a parasztforradalmárok között. Itt hat ember sebesült meg súlyosan. A lengyelországi parasztlázadás során eddig 61 ember vesztette életét.

Uj kisebbségi törvény készül Csehszlovákiában

PRÁGABÓL jelentik: BENES köztársasági elnök az ipari vidéken tartott körutazása alkalmával beszédet mondott, amelyben a német lakossághoz fordulva, ezeket jelentette ki:

— A kormánynak kész a javaslata a nemzetiségi kérdés megoldására. E megoldás során az állam a kisebbségeknek tényleg megadja mindazt, ami őket teljes joggal megilleti. Meg

van győződve, hogy a többség és kisebbség tekintetben teljesen egynézetben van, ami nagy haladás és garancia arra, hogy Csehszlovákia teljesíteni tudja nagy hivatását. Örömmel állapította meg, hogy azon a vidéken a csehszlovákok és németek között teljes a harmónia és hogy a demokratikus rendszer felel meg mindkét nép érdekeinek.

Lemészárolta gyermekeit

Bécsből jelentik: Wittinger Ida, egy igazgatótanító özvegye csütörtökön reggel a Drava völgyében levő Dellach községben három gyermeke közül kettőnek elvágta a nyakát. A harmadik gyermeke közben felébredt és sikerült elmenekülnie. A beretvával azonban anyja öt helyen így is megsértette. A gyermekgyilkos anyja azt vallotta, hogy borzalmas tettét gyermekei iránti szeretetéből követte el. Úgyét a rögtönítélő bíróság elé utalták.

Rémregény Debrecenben

— Halálra akarták éheztetni a rokonai —

Debrecenből jelentik: Az itteni rendőrségre névtelen feljelentés érkezett, melynek alapján házkutatást tartottak a Malom-ucca egyik házában. A háztulajdonosnő lakásának kamrájában eszméletlen állapotban találtak egy öregasszonyt, a ház 89 éves tulajdonosnőjét. Körmei két centiméterre megnöttek, arcán a bőr a csontra tapadt és már mozdulni is alig tudott. Az orvosok eszméletre térítették, de a feltett kérdésekre nem tudott válaszolni, mert időközben újból elvesztette eszméletét. Az orvosok szerint ha rá nem találnak, néhány órán belül szomjan halt volna. A hatósági emberek mentőkkel szállították a kórházba, ahol igyekeznek megerősíteni, hogy ki lehessen hallgatni. A névtelen feljelentés szerint a jómódú öregasszonyt rokonai zárták a kamrába, mert így akarták elpusztítani, hogy értékes házat és vagyonát megkaparintsák.

Finn repülőgépek katasztrófája

Helsinkiből jelentik: A Lagoda-tó felett ma két finn repülőgép összeütközött és lezuhant. A két gép négy tagból álló személyzete életét veszítette.

Lázadás

egy amerikai csatahajón

Genuából jelentik: A „President Adams” amerikai cirkáló legénysége, amidőn a csatahajó elhagyta a kikötőt, fellázadt. A cirkáló Nápolyba indult, de a legénység egy része megtagadta az engedelmességet és sztrájkot jelentett be. Néhány matróz elhagyta a hadihajót és uszva köteleltette meg a szárazföldet. Az olasz csendőrök azonnal letartóztatták őket. A vizsgálat folyamán megállapították, hogy a szökevények részegek. Az amerikai cirkáló — valószínűleg a lázadás miatt — nem hagyta el a kikötőt. Az olasz hatóságok visszatoloncolták a partra menekült matrózokat a hajó fedélzetére. Az amerikai hadihajón állítólag véres összetűzés is történt a sztrájkoló, lázadást szító matrózok és az engedelmesség között. A lázadókat a hajó büntető-zárkáiba csukták.

A párisi főiskolai világbajnokság uszóversenyeinek eredményei

Párisból jelentik: A főiskolai világbajnokság uszóversenyeinek további számai szintén magyar győzelmeket hoztak, úgyhogy a magyarok eddig valamennyi férfiszámot megnyertek, mint ahogy a németek mindegyik női számban győztek. A mai nap eredményei:

400 méteres gyorsuszás: 1. Gróf Ödön (magyar) 5:11.6 mp. 2. Cavallero (francia) 5:14.2 mp. 3. Kuhlinka (magyar) 5:14.2 mp. 4. Pleplár (magyar) 5:30.7 mp. Gróf mindvégig vezetett és biztosan győzött.

100 méteres hátuszás: 1. Lengyel Árpád (magyar) 1:11.6 mp. 2. Taylor (angol) 1:12.6 mp. A magyar Hazai a hetedik helyen végzett 1:13.6 mp.-es idővel.

4*200 méteres gyorsuszó staféta: 1. Magyarország (Dénes, Csik, Lengyel, Gróf) 9:38.4 mp. 2. Franciaország 9:48.6 mp. 3. Németország 10:02.6 mp.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.